

BIBLIOTECA PUBLICĂ RAIONALĂ „MIHAIL SADOVEANU”

APROBAT
Director Biblioteca Publică Raională
„Mihail Sadoveanu”
Nadejda Padure

Raport analitic privind activitatea bibliotecilor publice teritoriale din raionul Strășeni în anul 2022

Strășeni 2023

Pădure Nadejda, director BPR „M.Sadoveanu” – coordonator

Grițco Natalia, director adjunct

Ghenea Elizaveta, șef serviciu

Caitaz Dora, șef serviciu

Luchianenco Liuba, șef serviciu

Rogacico Lilia, șef filială

Raportul textual a fost discutat și promovat spre aprobare în cadrul ședinței din 23 ianuarie 2023 a Consiliului de Administrație, proces verbal nr.1.

Publicație cu statut de manuscris.

SUMAR	3
1. Lista abrevierilor și acronimelor	4
2. Misiunea și obiectivele anului 2022	5
3. Evenimentele anului profesional 2022	7
4. Contextul organizațional	8
5. Dezvoltarea și prelucrarea resurselor informaționale	10
5.1. Dezvoltarea și comunicarea colecțiilor	10
5.2. Activitatea informațională și bibliografică	15
6. Servicii și activități de bibliotecă. Utilizarea lor	24
6.1. Implementarea serviciilor moderne de bibliotecă. Agenda ONU 2030	24
6.2. Utilizarea bibliotecii	35
6.3. Difuzare culturală. Activități cu publicul	36
7. Proiecte. Parteneriate și colaborări	47
8. Promovare și relații publice	48
9. Activitate metodologică. Dezvoltare profesională	51
10. Activitate științifică, sociologică și editorială	53
11. Resurse	67
12. Concluzii. Probleme și orientări de perspectivă	69
13. Referințe bibliografice	70
14. Anexa 1. Indicatorii de performanță ai rețelei de biblioteci	71
15. Anexa 2. Activitatea BPR „M. Sadoveanu” în anul 2022 în cifre	73
16. Anexa 3. Analize de impact ale serviciilor BPR „M. Sadoveanu” în anul 2022	75
17. Anexa 4. Evidența activităților de dezvoltare profesională a bibliotecarilor din raionul Strășeni pe parcursul anului 2022	78

1. LISTA ABREVIERILOR ȘI ACRONIMELOR

1. AE – Asociația pentru Educație
2. BNRM – Biblioteca Națională a Republicii Moldova
3. BPR „M.Sadoveanu” – Biblioteca Publică Raională „Mihail Sadoveanu”
4. BPT – Biblioteca Publică Teritorială
5. BT - Bibliotecă Teritorială
6. DSI – diseminarea selectivă a informației
7. SEB – Serviciu Educațional de Bibliotecă
8. SIBIMOL - Sistemul Integrat al Bibliotecilor Informatizate din Moldova
9. UE – Uniunea Europeană
10. USM – Universitatea de Stat din Moldova

2. MISIUNEA ȘI OBIECTIVELE ANULUI 2022

Misiunea

Bibliotecile publice teritoriale din raionul Strășeni sunt instituții de cultură, care oferă servicii populației, favorizând:

- Accesul egal la toate resursele bibliotecii pentru educație, cultură și divertisment;
- Dezvoltarea lecturii în toate formele sale în rândurile membrilor comunității;
- Consultarea și împrumutul de documente atât în format tradițional, cât și digital;
- Implementarea serviciilor gratuite de bibliotecă în conformitate cu necesitățile utilizatorilor;
- Dezvoltarea personală prin diverse forme de expresie culturală;
- Consolidarea rolului bibliotecii ca centru comunitar și ca mediu de viață pentru ca raionul Strășeni să devină un raion al lecturii și cunoștințelor.

Direcțiile prioritare ale anului 2022

1. Activități în cadrul evenimentelor aniversare ale bibliotecii: 125 de ani de lectură publică în Strășeni, 75 de ani ai BPR „M. Sadoveanu”, 25 de ani de la fondarea Bibliotecii de carte românească Brăila, 20 de ani de la începutul informatizării bibliotecii, 30 de ani de când biblioteca poartă numele lui Mihail Sadoveanu.
2. Acțiuni în cadrul obiectivului național „Reașezarea activității bibliotecii și a proceselor funcționale în conformitate cu noul cadru legislativ și de reglementare”.
3. Ajustarea serviciilor bibliotecare agendei ONU 2030: dezvoltarea capacităților.
4. Ajustarea serviciilor de bibliotecă pentru susținerea persoanelor refugiate din calea războiului din Ucraina.
5. Aprofundarea rolului bibliotecii de garant al memoriei locale.
6. Implementarea recomandărilor UNESCO privind Știința Deschisă.
7. Promovarea lecturii ca bază pentru dezvoltarea multilaterală.
8. Implementarea conceptului Biblioteca Verde.
9. Evaluarea impactului bibliotecii: studiere, valorificare și diseminare.
10. Implementarea serviciilor educaționale de bibliotecă în conformitate cu necesitățile utilizatorilor.
11. Programul Național LecturaCentral 2022.
12. Concursul literar „La izvoarele înțelepciunii” dedicat scriitorului Nicolae Dabija.

13. Integrarea colecției de carte în SIBIMOL.
14. Participare în Campania Națională „Să citim împreună”.
15. Conferința raională a tuturor bibliotecarilor din raion de Ziua Mondială a Cărții și dreptului de autor și Ziua profesională a bibliotecarului.
16. Festivalul de lectură „Pâine de la iepure și o carte de la Iulian Filip”, ediția a treia.
17. Asistență de specialitate și formare continuă pentru bibliotecarii din raion.
18. Ridicarea eficienței și calității serviciilor oferite utilizatorilor bibliotecii, modernizarea serviciilor.
19. Acțiuni de promovare a serviciilor bibliotecii prin intermediul rețelelor sociale și blogului bibliotecii.
20. Acțiuni de promovare a lecturii prilejuite de diverse evenimente culturale.
21. Acțiuni de promovare a serviciilor bibliotecii prin intermediul rețelelor sociale și blogului BPR „M. Sadoveanu”.
22. Stabilirea și fortificarea parteneriatelor, colaborarea cu diverse instituții și organizații în vederea eficientizării activităților de bibliotecă.

3. EVENIMENTELE ANULUI PROFESIONAL 2022

- Activități în cadrul evenimentelor aniversare ale Bibliotecii Publice Raionale „Mihail Sadoveanu”: 125 de ani de lectură publică în Strășeni, 75 de ani ai BPR „M. Sadoveanu”, 25 de ani de la fondarea Bibliotecii de carte românească Brăila, 20 de ani de la începutul informatizării bibliotecii, 30 de ani de când biblioteca poartă numele lui Mihail Sadoveanu.
- Întâlnirile cu scriitorii Iulian Filip, Mihai Cimpoi, Vasile Romanciuc, Ion Anton, Nicolae Spătaru, Titus Știrbu, Irina Nechit, Nicolae Bălțescu, Aliona Grati;
- Festivalul de lectură „Pâine de la iepure și o carte de la Iulian Filip”, ediția a treia;
- Proiectul „Citim Împreună Fără Frontiere” CIFI în sprijinul refugiaților din Ucraina;
- Programul estival „Vacanța la bibliotecă”;
- Proiectul „Maratonul de lectură”;
- Proiectul „Biblioteca stradală”
- Participarea și organizarea activităților de formare continuă, inclusiv online.

4. CONTEXTUL ORGANIZAȚIONAL

În raionul Strășeni activează 34 biblioteci publice teritoriale în care lucrează 52 de bibliotecari (în echivalent norme întregi – 44,25). Din numărul total de biblioteci, 32 de biblioteci dețin computere, toate conectate la rețeaua internet.

Al treilea an la rând este închisă biblioteca teritorială Rădeni. Biblioteca Căpriană nu activează din luna septembrie 2021. Din ianuarie 2021 este închisă biblioteca din Țigănești. În toate cazurile, motivul din care nu funcționează bibliotecile este că primăriile nu doresc să angajeze bibliotecari din variate motive.

În conformitate cu Ordinul nr. 1318 din 28.09.2021 al Ministerului Culturii al Republicii Moldova, 31 de biblioteci publice teritoriale din raionul Strășeni au fost evaluate și li s-a atribuit categoria instituției, care poate fi urmărită în Tabelul 1.

Nu au trecut procesul de evaluare nici în anul 2022 bibliotecile teritoriale Drăgușeni și Rădeni.

Tabelul 1

Categoria de evaluare	Număr de biblioteci	Biblioteca
Categoria Superioară	1	BPR „M. Sadoveanu” Strășeni, inclusiv filiala de carte românească „Brăila”
Categoria II	2	BPT Cojușna BPT Scoreni
Categoria III	11	BPT Bucovăț BPT Gălești BPT Greblești BPT Negrești BPT Onești BPT Recea BPT Roșcani BPT Tătărești BPT Voinova BPT Vorniceni BPT Zubrești
Categoria IV	17	BPT Căpriană

		BPT Chirianca BPT Codreanca BPT Făgureni BPT Dolna BPT Ghelăuza BPT Lozova BPT Lupa-Recea BPT Micăuți BPT Micleușeni BPT Pânășești BPT Rassvet BPT Romanești BPT Saca BPT Sireți BPT Stejăreni BPT Țigănești
Total biblioteci	31	

5. DEZVOLTAREA ȘI PRELUCRAREA RESURSELOR INFORMAȚIONALE

5.1. Dezvoltarea și comunicarea colecțiilor

Numărul total de colecții existent în raionul Strășeni constituie 270119 exemplare. Achizițiile de publicații în 2022 au constituit 5779 exemplare, cu 109 exemplare mai puțin decât în anul 2021. În anul 2022 au fost alocați 227616 lei pentru achiziția de publicații, cu 18478 lei mai puțin decât în anul 2021.

Vechimea stocului constituie 46 de ani. Dinamica cheltuielilor pentru achiziția de publicații pe cap de locuitor în raionul Strășeni și per utilizator activ total pe raion pentru ultimii cinci ani poate fi urmărită în Tabelul 2.

Tabelul 2

Indicatorii	2018	2019	2020	2021	2022
Cheltuieli pentru achiziții	205077	166844	231563	246094	227616
a) Per capita	2,3	2,0	2,8	2,98	3,45
b) Per utilizator	12,6	11,5	20,6	18,75	17,7

Din mijloace bugetare au fost efectuate achiziții de carte și ediții periodice în 24 biblioteci. În Tabelul 3 sunt indicate Top 20 biblioteci cu cele mai semnificative cheltuieli pentru achiziția de publicații:

Tabelul 3

Biblioteca	Cheltuieli pentru achiziția de publicații	Biblioteca	Cheltuieli pentru achiziția de publicații
BPR „M.Sadoveanu,	83400	Recea	8000
Vorniceni	20000	Pănășești	6000
Gălești	15000	Cojușna	4600
Tătărești	13954	Dolna	4236
Sireți	12000	Micleușeni	4145
Zubrești	11300	Stejăreni	4100
Negrești	10000	Codreanca	4000
Voinova	8500	Greblești	3594
Recea	8000	Onești	3437
Pănășești	6000	Lozova	2900

În același timp, pentru 10 biblioteci nu au fost alocați în anul 2022 niciun leu la achiziția de publicații: Căpriana, Chirianca, Drăgușeni, Făgureni, Micăuți, Rădeni, Romanești, Saca, Scoreni, Țigănești.

Achiziția la BPR „M. Sadoveanu” în anul 2022 constituie 1735 exemplare de documente. Cercetarea achizițiilor din ultimii cinci ani la BPR „M. Sadoveanu” poate fi urmărită în tabelurile 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.

Tabelul 4

Anul	Documente achiziționate (total u.m.)	Din care documente editate în anii:					
		2018-2022		2016-2017		2013-2015	
2022	Total u.m.	u.m.	%	u.m.	%	u.m.	%
	1735	1258	72,5	102	5,9	375	21,6
2021	Total u.m.	2017-2021		2015-2016		2012-2014	
		u.m.	%	u.m.			u.m.
	1558	1053	67,6	172	11,2	143	9,2
2020	Total u.m.	2016-2020		2014-2015		2011-2013	
		u.m.	%	u.m.			u.m.
	1020	886	86,86%	52	5,1	82	8,04
2019	Total u.m.	2015-2019		2013-2014		2010-2012	
	1509	1045	69,27%	59	3,9	405	26,83
2018	Total u.m.	2014-2018		2012-2013		2009-2011	
		u.m.	%	u.m.	%	u.m.	%
	1922	1585	82,47%	64	3,33%	273	14,2%
Total	Documente achiziționate (total u.m.)	Din care:					
		Total documente editate în ultimii 5 ani (A5)		Total documente editate în precedenții 2 ani (A2)		Total documente editate în precedenții 3 ani (A3)	
		u.m.	%	u.m.	%	u.m.	%
2018-2022	7744	5827	75,2	449	5,8	1278	16,5

Achiziția de publicații la BPR „M. Sadoveanu”

Tabelul 5

Anii	BPR „M.Sadoveanu”	Filiala Românească	Total
2022	1051	684	1735
2021	1304	254	1558
2020	847	173	1020
2019	1231	278	1509
2018	1601	321	1922
2018 - 2022	6034	1710	7744

Tabelul 6

Structura achizițiilor după conținut și limbi la BPR „M. Sadoveanu”

Total achiziții ex.	1/3;902;93/99	5;6; 91	8	0;7;929	Limba română
1735 (100%)	312 (18%)	67 (3,9%)	1085 (63%)	271 (15,6%)	1670 (96%)

Tabelul 7

Structura colecției BPR „M. Sadoveanu” după conținut și limbi, existent la 1.01.2023

Total Colecția	1/3;902;93/99	5;6; 91	8	0;7;929	Limba română
80313 (100%)	15751 (20 %)	6931 (9 %)	50646 (62 %)	6985 (9 %)	46057 (58,0%)

Tabelul 8

Indicatorii pe titluri în colecția BPR „M. Sadoveanu”

Total colecție	Nr de titluri, colecție	Total achiziție	Nr de titluri achiziții	Populația țintă orașul Strășeni	Titluri per capita	Titluri noi per capita	Titluri noi la 1000 locuitori
80313	46185	1735	1215	18978	2,4	0,09	90

Tabelul 9**Indicatorii pe titluri în bibliotecile teritoriale din raionul Strășeni**

Total colecție	Nr de titluri, colecție	Total achiziție	Nr de titluri achiziții	Populația țintă raionul Strășeni	Titluri per capita	Titluri noi per capita	Titluri noi la 1000 locuitori
270119	157033	5779	4542	65996	2,37	0,068	68

Rata de înnoire a colecției la BPR „M. Sadoveanu”**Tabelul 10**

Anul	Colecția totală	Achiziții	Rata de înnoire a colecției (%)	Documente împrumutate	Rata de circulație	Vechimea stocului, ani
2022	80313	1735	2,1	137436	1,7	46
2021	80681	1558	1,9	115439	1,4	51
2020	81673	1020	1,3	58930	0,7	80
2019	84547	1509	1,8	117242	1,4	56
2018	96314	1922	2,0	113331	1,2	50
Total	423528	7744		542378		
Indicator în medie	84705	1548	1,8	108475	1,3	54

Toate bibliotecile din raion au beneficiat de donații de carte de la Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, dar și de la alți donatori particulari. În total, bibliotecile din raion au primit 999 de exemplare de carte sub formă de donație.

Au fost efectuate verificările colecțiilor în bibliotecile teritoriale din Țigănești, Rassvet, Negrești.

În scopul comunicării colecțiilor au fost organizate sistematic expoziții și prezentări de carte în toate bibliotecile din raion. BPR „M. Sadoveanu” a elaborat buletinele informative „Publicații noi intrate în colecția BPR „M.Sadoveanu”, „Repertoriul edițiilor periodice în colecția BPR „M.Sadoveanu” și „Titlurile edițiilor periodice intrate în colecțiile bibliotecilor teritoriale din raionul Strășeni”.

BPR „M. Sadoveanu” asigură acces liber la raft pentru 95 % a colecției de documente, iar bibliotecile teritoriale din rețeaua Strășeni asigură accesul liber la raft pentru 100 %.

Toate achizițiile noi de la BPR „M.Sadoveanu” au fost înregistrate în catalogul partajat SIBIMOL. Titlurile noi create în 2022 constituie 660 exemplare, total titluri noi adăugate constituie 4673 exemplare. Numărul total de titluri integrate în SIBIMOL în anul 2022 este de 3058 exemplare, iar totalul colecției integrate de BPR „M. Sadoveanu” în SIBIMOL constituie 17031 titluri.

După numărul de titluri noi adăugate în Catalogul partajat SIBIMOL, BPR „M. Sadoveanu” ocupă locul 2 pe republică, iar după numărul total de titluri integrate - locul 4.

5.2 Activitatea informațională și bibliografică

În anul 2022 BPR „M. Sadoveanu” și-a fortificat în continuare rolul de centru de informare și documentare prin activitatea sa informațională și bibliografică. Pentru aceasta s-a efectuat depistarea, organizarea, prelucrarea informației care contribuie la satisfacerea cererilor de informare ale utilizatorilor. Organizarea activităților, elaborarea materialelor promoționale, ținerea la zi a cataloagelor și fișierelor clasice tradiționale este una din prioritățile activității informaționale.

Prelucrarea analitică a informațiilor are un rol important în asigurarea accesului la informația stocată în colecțiile bibliotecii. S-a efectuat zilnic consultarea și fișarea publicațiilor periodice și documentelor intrate în bibliotecă. Ca rezultat, în cataloagele și fișierele existente au fost intercalate circa 2700 fișe. Biblioteca oferă utilizatorilor diverse informații: factografice, bibliografice, de orientare ș.a. Furnizarea informației se face fie direct, fie prin telefon sau e-mail. Au fost îndeplinite 255 de referințe bibliografice complexe, din ele 125 de referințe prin telefon sau poșta electronică.

Una din formele de formare a culturii informaționale sunt consultațiile, convorbirile individuale și de grup acordate utilizatorilor. Pentru formarea abilităților utilizatorilor în procesul de căutare a informației și orientare în torentul informațional, au fost organizate tururi în bibliotecă urmate de ore de cultura informării cu genericul:

- Reguli de înscriere la bibliotecă
- Cum căutăm cartea dorită
- Cum se lecturează o carte
- Cum să folosim cataloagele
- Diversitatea enciclopediilor
- Dicționarele – sursă de cunoaștere ș.a.

Pentru familiarizarea utilizatorilor cu noile achiziții în bibliotecă s-au organizat expoziții de carte „Publicații noi”.

Elaborarea de produse documentare este o direcție importantă în activitatea Serbiciului Bibliografic al BPR „M. Sadoveanu”.

Buletinul bibliografic de informare „Publicații noi în colecția bibliotecii” este o bibliografie curentă cu o periodicitate anuală. Buletinul este alcătuit în baza descrierilor bibliografice a documentelor intrate în colecția bibliotecii. Buletinul și alte materiale informaționale sunt plasate pe panourile informative. Cu o periodicitate anuală este alcătuită și **lucrarea bibliografică „Lecturile verii”**. Lucrarea include publicațiile recomandate pentru lectura extrașcolară, cărți de valoare date uitării.

BPR „M. Sadoveanu” a elaborat mai multe materiale cu caracter informativ-bibliografic.

Materiale informaționale:

- Moldovenii în Cartea Recordurilor Guinness
- Bibliologi notorii din Republica Moldova
- Grădina Botanică a Academiei de Științe a Moldovei /75 de ani de la fondare /
- Catedrala Veche din Chișinău. Vechiul Sobor
- Celebrități născute la Chișinău.

Materiale bibliografice

- Carte binevenită pe raft: Silvia Ursachi în colecția bibliotecii
- Nicolae Dabija - scriitor, publicist, om politic / Concurs național de lectură „La izvoarele înțelepciunii”. Nicolae Dabija în colecția bibliotecii.

Pliante

- Opere jubiliare 2022
- Ion Dascăl - dirijorul orchestrei „Mugurel”
- Silvia Ursache, scriitoare, traducătoare, editoare și promotoare a cărții pentru copii /65 de ani de la naștere/
- Eugen Doga – muzica de pretutindeni /80 de ani de la naștere/
- Gheorghe Ghimpu - fondatorul mișcării de eliberare națională
- Carol Schmidt - un primar al culturii, un primar european
- Ziua Mondială a Luptei împotriva cancerului mamar /01 octombrie/
- Titus Știrbu în lumea copiilor /80 de ani de la naștere/
- Maria Dragan. Vai sărmana turturică /75 de ani de la naștere/

Foi volante

- Ziua ușilor deschise / 25 august /
- 6 motive pentru ca copiii să citească
- Curiozități despre Moș Crăciun
- Curiozități despre bradul de Anil Nou

Diseminarea Selectivă a Informației (DSI)

DSI este o formă de informare bibliografică și documentară individuală la solicitarea utilizatorului. Prin intermediul acestui serviciu utilizatorii sunt informați despre documentele deținute de colecția bibliotecii. Pe parcursul anului 2022 prin intermediul formularului DSI au fost distribuite **60 de publicații tematice pentru 5 utilizatori** ai acestui serviciu. Tematica

solicităților a fost diversă: pomicultură, viticultură, medicină tradițională, bolile cardiace, arta populară, ornamente, istoria iei, istoria românilor.

Publicațiile livrate abonaților DSI au inclus diverse tipuri de documente: cărți, publicații periodice, articole din publicațiile periodice, informații din internet. Abonații au fost informați despre tema solicitată prin telefon sau e-mail. În fișa de evaluare a acestui serviciu abonații au răspuns că sunt satisfăcuți de literatura recomandată.

Aprofundarea rolului bibliotecii de garant al memoriei locale

Bibliografia locală este o componentă de bază a Serviciului Bibliografic al BPR „M. Sadoveanu”. Una din prioritățile activității bibliotecii pentru anul 2022 a fost aprofundarea rolului de garant al memoriei locale. Bibliotecile publice au responsabilitatea de a colecta, conserva și valorifica toate documentele și informațiile ce țin de memoria colectivă a comunității. De aceea factorul de bază este de a păstra informațiile corespunzătoare pentru a permite utilizatorilor accesul la tezaurul local aflat în colecția bibliotecii. În cadrul bibliotecii cu regularitate se efectuează studierea și stocarea informației pentru fișierul „Raionul Strășeni”.

Materialele elaborate de bibliotecă au fost prezentate în cadrul mai multor evenimente:

- La compartimentul „**Tezaurul local în memoria locală**”, invitați elevii de la Gimnaziul „Mihai Viteazul”, cl. a IX-a;
- **Videotur:** Performanțele Anastasiei Nichita – campioană mondială;
- **Strășeni la reportofon:** Intervipurile oamenilor în etate despre Strășeniul de altă dată /Centrul Neoumanist /;
- **Monumente de for public din municipiul Strășeni** - /în parcul Ștefan cel Mare și Sfânt în cadrul Proiectului „Vacanța la Bibliotecă” au fost oferite informații despre istoria Monumentului lui Ștefan cel Mare, Monumentul Eroilor Căzuți în Războiul din Afganistan, Monumentul Eroilor decedați pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova, Memorialul Gloriei militare, Maica îndurerată.

În cadrul Proiectului „Vacanța la Bibliotecă” au fost organizate ore informative: „**Strada mea poartă numele...să le cunoaștem biografia**” despre Ștefan cel Mare și Sfânt - Domnitorul Moldovei, Sfântul Ierarh Petru Movilă, Mihai Eminescu, Grigore Ureche, Ion Creangă.

Au fost elaborate materiale informaționale:

- File din calendar: Personalități strășenene omagiate în lunile anului
- Anastasia Dicescu – soprană de mare talent basarabeană /135 de ani de la naștere /
- Tradiții și obiceiuri din localitatea Țigănești
- Cimitirul de Onoare Românesc de la Micleușeni

- Monumente ale patrimoniului din raionul Strășeni
- Monumente istorice. Conacele din Raionul Strășeni
- Siberia cea de gheață /Deportări: Placa comemorativă dedicată deportaților din Strășeni;
Numărul deportaților din fiecare localitate din raionul Strășeni/
- Legendele localităților din r-nul Strășeni
- Bisericile raionului Strășeni pe aripile timpului / Din istoria bisericilor/
- Primarii Chișinăului, primarii municipiului Strășeni de la Independența RM.
- Traseele ecoturistice din raionul Strășeni
- Obiective turistice din raionul Strășeni.

Centrul de Informare al Uniunii Europene în cadrul BPR „M. Sadoveanu”

Scopul Centrului de Informare al Uniunii Europene este informarea utilizatorilor referitor la Comunitatea Europeană – istorie, cultură, politici, relații de aderare și vecinătate etc. Prin materialele elaborate, activitățile organizate au fost distribuite informații privind valorile europene, asistența Uniunii Europene în Republica Moldova, programe de studii, despre țările membre ale UE. Cu prilejul sărbătorii Ziua Europei, Centrul de Informații al Uniunii Europene al bibliotecii a organizat **Conferința „De ce Moldova alege Uniunea Europeană”**. Elevii clasei a XI-B de la Liceul Teoretic „Ion Vatamanu” au avut posibilitatea să-i asculte și să discute cu reprezentanții Euroclubului Universității de Stat din Moldova: domnul Grigore Vasilescu, dr. hab., profesor universitar, coordonator Euroclub USM, Mădălina Movileanu, Ruslan Graur și Vladislav Plăcintă, studenți la Facultatea Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative USM, membri ai Euroclubului universității. La conferință a fost prezentă doamna Valentina Casian, primarul mun. Strășeni, care a vorbit despre aportul Uniunii Europene în dezvoltarea municipiului și despre rolul comunității și a membrilor ei în realizarea celor mai frumoase aspirații pe care le au locuitorii strășeneni.

Tot în luna mai s-a organizat un **concurs de desene „Solidari pentru pace”**. Participanți au fost elevii Școlii de Arte Strășeni, copiii de la Casa de Creație Strășeni și copiii de la Serviciul „Creative Kids” al bibliotecii. Cei din urmă au modelat drapelele țărilor UE, pe care mai apoi le-au aranjat pe meridianele globului pământesc. În cadrul Zilelor Europene ale Patrimoniului (13-25 septembrie), a fost organizată **ora informativă: „Să descoperim site-ul europeana.eu”** cu scopul de a învăța copii să utilizeze și să se informeze din această sursă. În fiecare an UE numește una din țările UE Capitală Europeană a Tineretului, Capitală Europeană a Culturii, Capitală

Europeană a Sportului. Despre aceasta utilizatorii bibliotecii au fost informați cu ajutorul **pliantelor elaborate:**

- Tirana - Capitala Europeană a Tineretului,
- Kaunas – Capitala Europeană a Culturii,
- Glasgow – Capitala Europeană a Sportului.

Au fost elaborate **foi volante:**

- Ziua Europeană a Siguranței pe Internet;
- 26 septembrie- Ziua Limbilor Europene;
- Cuvântul „Mulțumesc” în limbile europene;
- Crăciun fericit în diferite limbi.

Pe parcursul anului au fost organizate diverse **expoziții** urmate de prezentări bibliografice în cadrul bibliotecii:

- Universul Europei mari,
- Descoperă țările din Uniunea Europeană,
- Uniunea Europeană fără frontiere,
- Scriitorii europeni copiilor,
- 21 iunie - Ziua Europeană a Muzicii,
- Cultura și arta europeană și altele.

Activitatea informațională și bibliografică în BT ale raionului Strășeni

BT Voinova

Expoziții:

- Carte nouă la bibliotecă
- Nourașe de cuvinte în WordArt și Canva

Liste de recomandare:

- Prozatoarea, poeta, traducătoarea – Silvia Ursachi
- Ororile Holocaustului

Ore de cultura informării:

- Eu și lumea mea din jurul meu
- Cartea prieten devotat.

BT Scoreni

Zile informative, ore de cultura informării:

- Familizarea cu biblioteca,
- ediții periodice pentru copii,
- Drumul cărții,
- Cărți care știu totul

Oră de informare: „Apa izvorul vieții”

BT Micleușeni

Oră informativ-educativă: „Întreabă și vei primi răspuns”.

BT Tătărești

Pliante:

- Opere jubiliare 2022
- Cele mai citite cărți ale anului 2021”

Liste bibliografice

- Cărți noi pentru voi
- Grigore Vieru - poetul nepereche
- Arcadie Suceveanu – un poet, eseist și ziarist roman

BT Sireți

Ore informative:

- Citim împreună;
- În ajutor programei de studiu,
- Cărți noi în bibliotecă

BT Zubrești

Expoziții cu caracter informativ:

- Dicționare enciclopedice;
- Dicționarele limbii române

Ore de cultura informării:

- Regulile de păstrare a cărții;
- Locul cărții la raft;
- Prima platformă digitală din Moldova destinată copiilor zuper.md

BT Greblești

Ore de informare:

- Ziua mondială a spălatului pe mâini;
- Siguranța pe Internet;
- Magia cuvântului MULȚUMESC

BT Românești

Oră de cultura informării:

- Acces liber la raft
- Turul bibliotecii
- Consultarea documentelor
- Ziua ușilor deschise

BT Cojușna

Expoziții virtuale consacrate scriitorilor Grigore Vieru, Mihai Eminescu, I.L. Caragiale;

Liste bibliografice:

- În ajutor procesului de învățământ
- lecturi școlare
- pagini alese pentru copii,

Masă rotundă: Cartea - o aventură minunată în trecut și viitor;

Ore de cultura informării:

- Elementele cărții
- Cum să ne folosim de catalogul alfabetic
- Acces liber la colecția de carte;

Pliante:

- Protejează familia de violență
- Alcoolul - daună omului.

BT Vorniceni

Ore de cultura informării:

- Cărțile care știu totul,
- Curiozități din prima mea enciclopedie,
- Platforma Dexoline.ro,
- Orientarea în spațiile bibliotecii;

Zile de informare despre achizițiile noi intrate în bibliotecă;

BT Onești

Ore de cultura informării:

- Lectura - o șansă pentru cunoaștere și dezvoltare
- Cartea - cel mai fidel prieten
- Citește ca să știi.

Reviste bibliografice:

- Cunoaște personalitățile culturii naționale;
- Poezia - scut al limbii române;
- Cărți cu colinde și urături;

Zile de informare: Achiziții noi;

BT Lozova:

Ore informative:

- Regulile de utilizare a bibliotecii
- Spune nu poluării cu plastic
- Cărți jubiliare

BT Micăuți

Ore de cultura informării:

- Curiozități din enciclopedii;
- Descoperim lumea animală din enciclopedii

Oră de informare: Citate celebre de Mihai Eminescu

Bibliotecile teritoriale din raionul Strășeni au elaborat materiale informaționale despre istoria localității. În localitatea **Tătărești** prin diverse activități, materiale elaborate au fost promovați băștinașii :

- Anastasia Nichita – campioană mondială;
- Meșterițele Lilia Calancea și Dina Voloc;
- Lilia Calancea cu o nouă carte „Sunt eu oare un călău”;
- Gheorghe Mârzenco, jurnalist, reporter, publicist;
- Stela Damaschin-Popa , ilustratoarea de cărți pentru copii”.

În cadrul bibliotecii este organizat serviciul „Satul Tătărești în fotografii, trecut, prezent, viitor. Personalități tătăreștine”. Se lucrează la **lucrarea informațională**: „Oportunitatea și dezvoltarea turismului în localitate”.

În localitatea **Scoreni**: **lucrări informaționale**: „Satule vatră de dor”; „Harta migrației satului Scoreni”; **Album electronic** „Istoria satului Scoreni în imagini”. S-a prelungit digitalizarea istoriei locale.

La **Voinova** au fost organizaet **ore informative** „Povestea celor trei fântâni”; „Băștinașii satului meu”.

La **Micleușeni**: Ore informativ-educative: „Descoperă localitatea ta”; „Micleușeni leagănul meu de dor și al generațiilor noastre”.

Biblioteca **Vorniceni** a organizat cu utilizatorii vizite la muzeul din satul Dolna, la Conacul Zamfirache Ralli, la conacul mierii din satul Micleușeni, concurs de desene cu tematica: „Vorniceni-vatră de dor”.

Pentru promovarea activității toate bibliotecile teritoriale din raion utilizează rețeaua de socializare facebook. BPR „M.Sadoveanu” deține și un blog.

6. SERVICII ȘI ACTIVITĂȚI DE BIBLIOTECĂ. UTILIZAREA LOR

6.1. Implementarea serviciilor educaționale de bibliotecă. Implicarea bibliotecilor în implementarea Agendei ONU 2030

În anul 2022 bibliotecile publice teritoriale din raionul Strășeni, prin organizarea serviciilor educaționale și a diverse activități, au contribuit deplin la implementarea Agendei ONU 2030.

Criza energetică, cu care s-a confruntat Republica Moldova din cauza războiului din Ucraina, a solicitat implicarea bibliotecarilor în procesul de înregistrare a populației pentru compensații pe platforma guvernamentală compensatii.gov.md. Astfel, 27 de biblioteci din raion au implementat serviciul „Vulnerabilitate energetică” și au înregistrat 3881 de persoane pentru compensații pentru sursele de energie. În Tabelul 11 pot fi urmărite Top 10 biblioteci din raion cu cele mai multe persoane înregistrate pentru compensații. În același timp, bibliotecarii au instruit membrii comunităților cum să se înregistreze sinestătător în sistem și cum să verifice informațiile din cabinetele personale.

Tabelul 11

Biblioteci/ Serviciul Vulnerabilitate Energetică	Număr de persoane înregistrate
BPR „M. Sadoveanu”	742
Gălești	290
Micleușeni	283
Micăuți	201
Voinova	189
Sireți	186
Recea	166
Drăgușeni	150
Romanești	148
Chirianca	145

La BPR „M.Sadoveanu” au activat 19 servicii, inclusiv 15 din ele pentru copii, cu un număr total de 10588 de participări. Informațiile sunt prezentate în Tabelul 12.

Tabelul 12

Nr.d/o	Denumirea serviciului	Număr de activități	Număr de participanți
1.	BiblioEcoMediu	4	103
2.	Atelier de broderie	35	127
3.	Clubul de limbă franceză	23	39
4.	Biblioteca mobilă	31	34
5.	CreaTIve kids	83	1418
6.	Atelier „Magia mărgelilor”	30	413
7.	Spitalul cărților	11	74
8.	Ora poveștilor	29	689
9.	Vacanța la bibliotecă	120	2607
10.	Biblioteca stradală	18	931
11.	Turul bibliotecii	21	721
12.	În drum spre casă	26	252
13.	Asistență în pregătirea temelor de acasă	135	1512
14.	Proiectul „Citim Împreună Fără Frontiere”	19	294
15.	Maratonul lecturii	19	535
16.	Vulnerabilitatea energetică	49	742
17.	Atelier de fotografie	8	47
18.	Ora de coding	2	9
19.	Clubul de limba engleză	14	41
	Total	677	10588

Serviciul BiblioEcoMediu

Pe 1 aprilie 2022 a fost organizat un eveniment de lansare a serviciului BiblioEcoMediu, scopul căruia este educația pentru mediu a tinerei generații. La eveniment au participat Maria Chihai și Iulian Conovali de la Inspecția pentru Protecția Mediului Strășeni, Aurelia Șevciuc și Ion Sandu de la Secția Situații Excepționale Strășeni, Oleg Murea, ofițer principal Secția Securitate Publică a Inspectoratului de Poliție Strășeni, Ludmila Chiriac de la Gospodăria

Comunală Strășeni. Beneficiari ai activității au fost elevii clasei a 10-b de la Liceul Teoretic „Ion Vatamanu”.

Colectivul bibliotecii a participat în luna aprilie la Campania de salubritate, organizată de Primăria municipiului Strășeni, atât în localitate, cât și în spațiul adiacent bibliotecii. De Ziua Internațională a Curățeniei, împreună cu comunitatea din Strășeni am făcut curat în oraș.

În luna mai am organizat ora ecologică cu genericul „Cum reducem deșeurile și ne protejăm viața”. Invitații speciali: Dorina Velescu și Roman Bahnaru de la Centrul de consultanță și instruire E-circular, au vorbit elevilor clasei a 9-a de la LT „Ion Vatamanu” despre gestionarea corectă a deșeurilor menajere și despre impactul negativ al deșeurilor asupra sănătății. În luna iulie a avut loc ora ecologică cu copiii din cadrul Programului de vacanță de la biblioteca noastră, în cadrul căreia s-a vorbit despre deșeurile, cauzele și nocivitatea acestora, măsuri de prevenire, reciclare, importanța și beneficiile colectării separate pentru mediul înconjurător.

Serviciul „Vacanța la bibliotecă”

Perioada: 2 iunie – 2 august 2022, 43 zile lucrătoare.

Total copii participanți – 283

Număr de participări total – 2607

Media de participare pentru un copil – 9 ori

Media de prezență zilnică a copiilor la bibliotecă – 60 copii

Copii noi înscriși în această perioadă la bibliotecă – 177

Activități desfășurate:

1. Vizite, excursii - 3
2. Întâlniri cu scriitorii – 2, cu scriitorii Ion Anton și Titus Știrbu
3. Activități practice desfășurate în parteneriat cu:
 - Inspectoratul de Poiție despre regulile de trecere la semafor;
 - Centrul de Sănătate Prietenos Tinerilor – 2 activități despre alimentația sănătoasă și igiena personală;
 - Asociația E-circular – despre ecologie și reciclare;
 - Profesorii Școlii de Arte Silvia Lepădatu și Mihai Bobeică – despre muzică
4. Gimnastica de dimineată – 40 de activități
5. Ateliere de lectură și creație și alte activități cognitive – 120 activități
6. Concursuri (3) – „Strășeni- oraș curat” (desene), „Cel mai bun cocostârc”, „Vacanța mea la bibliotecă” și alte activități.

Serviciul „Maratonul Lecturii”

Perioada – 3 august – 26 august 2022

Total copii participant – 98

Cărți împrumutate în secțiile pentru copii – 3795

Cititori noi înscriși – 29

Media de participare pentru un copil – 5 zile

Media de împrumut pentru un copil – 4 cărți

Învingătorii au fost în excursie la Muzeul Cărții din Chișinău.

Serviciul „Biblioteca stradală”

Acest proiect s-a desfășurat în perioada de pe 26 mai până pe 6 octombrie, în fiecare zi de joi, între orele 16.00- 19.00, în parcul „Eminescu” din localitate. Astfel că în decursul acestei perioade au avut loc 18 activități la care au participat 636 copii și 295 adulți. În cadrul acestui serviciu copiii și adulții au făcut cunoștință cu cărțile și revistele pe care le are biblioteca în

colecție, iar cei mai mici la fiecare ședință au ascultat câte o poveste pe care o citea bibliotecarul, iar mai apoi se jucau cu jucăriile din colecția bibliotecii.

Serviciul „Citim împreună fără frontiere” CIFI

A fost un proiect câștigat de bibliotecă pentru a lucra cu copiii refugiați din Ucraina. În cadrul proiectului (19 ședințe), care s-a desfășurat începând cu luna aprilie, 294 de copii, utilizatori ai bibliotecii, printre care și 10 copii refugiați ucraineni, au alcătuit și au citit împreună poveștile din cărțile primite în cadrul proiectului, iar la finalul lecturii copiii au creat, au modelat, au desenat personajele preferate din poveștile citite.

Serviciul „Ora poveștilor”

Acest serviciu s-a desfășurat cu regularitate pe parcursul anului în fiecare zi de miercuri. Astfel că în decurs de un an au avut loc 29 de ședințe ale serviciului la care au participat 689 de utilizatori. În cadrul acestui serviciu copiii au vizionat diferite povești și desene animate atât din folclorul românesc cât și din cel universal.

Serviciul „Turul bibliotecii”

Începând cu luna martie 2022, 721 copii cu vârstă preșcolară, cât și elevi din instituțiile de învățământ din localitate au vizitat biblioteca noastră în cadrul serviciului „Turul bibliotecii”, unde au făcut cunoștință atât cu spațiile moderne ale bibliotecii, cât și cu colecția de carte, precum și serviciile pe care le prestează biblioteca utilizatorilor.

Serviciul „Creative Kids”

Atelierul „Creative Kids” a avut continuitate și în anul 2022. În total au fost organizate 83 de ateliere la care au participat 1418 copii. Copiii au creat decorațiuni, figurine, desene, colaje utilizând diferite tehnici ale artei: quilting, iris folding, origami, mozaic, tehnica 3 D, de șampilare, lucrări handmade din produse reciclabile, ș.a.

De o sensibilitate aparte au fost atelierele cu copiii refugiați din Ucraina. Împreună cu utilizatorii bibliotecii, copiii ucraineni au confecționat flori gingașe de primăvară din hârtie colorată, au desenat în acuarelă și au confecționat semne de carte.

Serviciul „Magia mărgelilor”

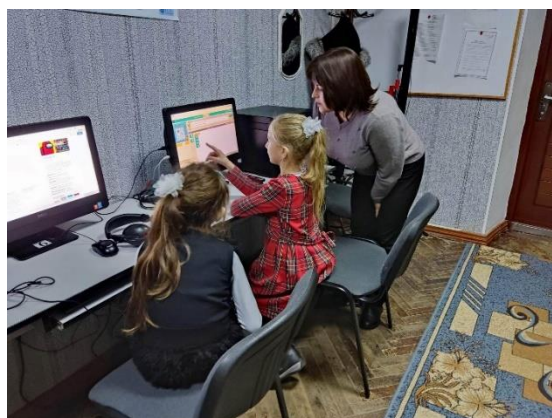
Atelierul „Magia mărgelilor” întrunește copii pasionați de brodatul și crearea articolelor din mărgele. În 2022 au avut loc 30 de ateliere la care au participat 413 utilizatori, inclusiv 11 ateliere din cadrul programului estival „Vacanța la bibliotecă” cu 137 de participanți. Copiii au învățat procedeele brodatului cu mărgele pe pânză, au creat crenguțe și pomi din mărgele. A fost organizat și un master-class de confecționare a brățărilor tip shamballa, foarte apreciat de participanți.

Serviciul „În drum spre casă”

În anul 2022 a continuat programul educațional „În drum spre casă”, care a fost implementat în bibliotecă cu sprijinul Centrului Național de Prevenire a Abuzului față de Copii și îi pregătește pe copii să facă față unor pericole din stradă. Au fost livrate 26 de sesiuni cu participarea a 252 de copii de vârstă școlară mică din toate instituțiile de învățământ din localitate.

Ora de Coding

Ora de coding este o mișcare globală care se desfășoară simultan în circa 180 de țări, pentru a inspira copiii, tinerii, adulții din întreaga lume să învețe bazele programării. Scopul acestei inițiative este de a promova utilizarea tehnologiilor pentru învățare și dezvoltare și de a arăta că programarea este accesibilă oricărei persoane, indiferent de vârstă și pregătire. Astfel în perioada Săptămânii Educației în Știința Computerelor, care s-a desfășurat în perioada 5-11 decembrie 2022, biblioteca noastră s-a alăturat Campaniei Ora de Cod, organizând activități de învățare și utilizare în mod accesibil și distractiv a limbajului programării, în cadrul Campaniei Ora de Coding. Cu această ocazie în bibliotecă au fost organizate 2 zile de instruire, pentru 9 elevi, cu vârste cuprinse între 9 – 11 ani.

Implementarea serviciilor educaționale în bibliotecile publice teritoriale din raion

Bibliotecile teritoriale ale raionului, de asemenea, au implementat diverse servicii pentru utilizatori, care cuprind diverse teme și domenii precum: sănătate, tehnologii informaționale, pregătirea temelor pentru acasă, florărit, hand made, cunoașterea istoriei locale, digitalizarea istoriei locale etc.:

Biblioteca Scoreni

- Club pentru femei „Scoreneanca”,
- Istorie Locală,
- Biblioteca publică - ghișeu unic de solicitare a serviciilor electronice, 2 activități, 9 participanți
- Ora să știm,
- Să salvăm natura,

- Vacanța la bibliotecă.

Biblioteca Roșcani

- Apa – izvorul vieții
- Ora să știm

Biblioteca Micleușeni

- Copii sănătoși – părinți fericiți,
- Cu bebe la bibliotecă,
- Fantezie din hârtie,

Biblioteca Tătărești

- Promovăm talente tătăreștine,
- Satul Tătărești în fotografii – trecut, prezent și viitor;
- Istoria locală – studiu, cercetare, prezentare

Serviciul „Promovăm talente tătăreștine” – are ca scop promovarea consătenilor care ating performanțe remarcabile la nivel de țară și internațional. Prin intermediul acestui serviciu au fost promovați:

- Anastasia Nichita – campioană mondială la lupte libere
- Lilia Calancea și Dina Voloc – meșterițe populare
- George Mârzenco – jurnalist, reporter, publicist

Biblioteca Sireți

- Asistență în pregătirea temelor pentru acasă,
- Clubul Țărăncuța,
- Hai în lumea cu povești

Biblioteca Cojușna

- În împărăția poveștilor
- Drumul Cărții
- Promovăm un mod sănătos de viață.

Biblioteca Micăuți

- Pregătirea temelor pentru acasă,

- Sănătatea mai presus ca toate,
- Vacanța la bibliotecă;

Biblioteca Greblești

- Ora poveștilor,
- Pregătirea temelor pentru acasă cu ajutorul calculatorului,

Biblioteca Onești – SMB - 2:

- Școala tinerilor pictori,
- Pentru o viață fără violență

Biblioteca Voinova

- Pregătirea temelor pentru acasă,
- Cu bebe la bibliotecă,
- Clubul de robotică,
- Vacanța la bibliotecă

Biblioteca Pânășești

- Clubul amatorilor de flori „Crizantemele”
- Tema pentru acasă,

Biblioteca Vorniceni

- Clubul de șah,
- Pregătirea temelor pentru acasă,
- Ora de povești,
- Sănătatea are prioritate

Biblioteca Recea

- Educație mediatică,
- Pregătirea temelor pentru acasă,
- Mănuțe hărnicuțe

Biblioteca Zubrești

- Sănătatea contează,
- Apa – izvorul vieții

Implicarea bibliotecilor în implementarea Agendei ONU 2030

BPR „M. Sadoveanu”

Flash mob „Împreună luptăm împotriva cancerului la sân”.

Pe 1 octombrie marcăm Ziua Internațională a Luptei împotriva Cancerului la Sân. Din 2016 biblioteca noastră oferă instruirii utilizatoarelor bibliotecii cu privire la prevenția acestei maladii grave. Pe 1 octombrie 2022 am organizat un flash-mob, în cadrul căruia am oferit trecătorilor informații și panglice roz, care simbolizează lupta împotriva cancerului la sân.

Activități complexe către:

- **Ziua Pământului**, oră de informare.
- **Ziua Păsărilor**, lecturi în voce, deasemenea utilizatorii bibliotecii noastre au efectuat o călătorie prin Cartea Roșie a Moldovei.
- **Ziua Apei**, oră de informare;
- **Ziua Păcii**, oră informativă. De Ziua internațională a Păcii, utilizatorii bibliotecii noastre au aflat semnificația acestei zile, Ziua Mediului; expoziție tematică cu prezentare,

Bibliotecile publice teritoriale din raionul Strășeni și promovarea ODD-urilor

Pe parcursul anului 2021 bibliotecile teritoriale ale raionului s-au implicat activ în organizarea activităților privind promovarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă 2030.

Biblioteca Micleușeni

- Ziua Mondială a Planetei Pământ, recital de poezie
- Ziua Internațională a familiei, discuție
- Ziua Mondială a Păcii, concert

Biblioteca Siteți

- Stil de viață activă și echilibrată, oră informativă
- Trăistuța sănătății, discuție, film

Biblioteca Cojușna

- Apa – izvorul vieții, discuții
- Toleranța – calea spre pace, discuție

Biblioteca Românești

- Ziua internațională a păcii, concurs de desene

Biblioteca Greblești

- Apa – izvorul sănătății, oră de ecologie
- Ziua mondială a spălatului pe mâini, discuție

Biblioteca Onești

- Un mediu curat – o viață sănătoasă, discuție
- Măsuri de protecție și igiena personală, discuție
- Drepturile și îndatoririle copiilor, lecție fără ghiozdan.

Biblioteca Rassvet

- Ziua Mondială a Sănătății, discuție;
- Ziua Mondială a mediului, discuție;
- Ziua internațională a Păcii, expoziție de desene tematice.

6.2. Utilizarea bibliotecii

În bibliotecile publice teritoriale din raionul Strășeni au fost înregistrați 12890 utilizatori activi, ceea ce constituie 19,5 % din numărul populației. S-a constatat o micșorare cu 232 utilizatori activi, comparativ cu anul 2021, ca rezultat al faptului că trei biblioteci teritoriale nu au fost deschise pentru public în anul 2022.

În anul 2022 au fost efectuate 153322 intrări în biblioteci. Intrările per utilizator activ constituie 11,9. Numărul de intrări în comparație cu anul 2021 este mai mare cu 29435.

Împrumutul de publicații constituie 298996 exemplare, cu 34409 exemplare mai mult decât în anul 2021. Documentele împrumutate per utilizator activ în anul 2022 constituie 23,2.

În Tabelul 13 pot fi urmăriți indicatorii pentru utilizatorii activi, intrările la bibliotecă și împrumutul de documente, înregistrate de bibliotecile din raionul Strășeni în anii 2018/2022.

Tabelul 13

Indicatorii	2018	2019	2020	2021	2022
Utilizatorii activi	16239	14536	11206	13122	12890
a) Utilizatori activi ca % din populație	18,3	17,6	13,6	15,9	19,5
Intrări la bibliotecă	210545	174451	94540	123887	153322
a) Intrări per utilizator activ	13,0	12,0	8,4	9,4	11,9
Documente împrumutate	309220	330440	171324	264587	298996
a) Împrumut per utilizator activ	19,0	22,7	15,2	20,1	23,2

Rata/cota de atragere a membrilor comunității la BPR „M. Sadoveanu” pentru anii 2018/2022 poate fi urmărită în tabelul 14.

Anul	Populația	Utilizatori activi	Utilizatori ca % din populație	Împrumut	Împrumut per utilizator	Intrări	Intrări per utilizator
2022	18978	2972	15,6	137436	46,2	52137	17,5
2021	17590	2681	15,2	115439	43,0	31740	11,8
2020	17590	2459	14,0	58930	24,0	22380	9,1
2019	17590	2915	16,6	117242	40,2	48194	16,5
2018	18376	2775	15,1	113331	40,8	46289	16,6
Total	90124	13802		542378		200740	
Indicator în medie	18025	2760	15,3	108476	39,3	40148	14,5

6.3. Difuzare culturală. Activități cu publicul

Agenda de activități cu publicul la BPR „M. Sadoveanu” în anul 2022 a fost vastă și variată.

- **Festivalul de lectură „Pâine de la iepure și o carte de la Iulian Filip”**

Ediția a III-a, s-a desfășurat la Vorniceni, la Muzeul „Vatra Dumeniului” pe 18 septembrie 2022. Total participanți – 330.

Oaspeții festivalului:

- ✓ Dr. Iulian Filip, scriitor, poet
- ✓ Mihai Cimpoi, academician, critic literar
- ✓ Vasile Romanciuc, poet
- ✓ Eugenia Bejan, director, Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”

- **Zilele Bibliotecii Publice Raionale**

„M. Sadoveanu” cu ocazia a 75 de ani de la fondare

Perioada – 14- 25 noiembrie 2022

Activități organizate:

- ✓ Turul bibliotecii – 19 (12 grupe de grădinițe, 7 clase de elevi) din 5 grădinițe și 5 școli
- ✓ Prezentarea lucrării bibliografice „Personalitățile raionului Strășeni”
- ✓ Eveniment de orientare profesională „Biblioteca Vie” cu 5 oaspeți invitați, reprezentanți ai diferitor profesii
- ✓ Atelier de creație cu doi meșteri populari
- ✓ Conferința de omagiere a bibliotecii
- ✓ Întâlnirea cu scriitorul Nicolae Bălțescu

• **Lansări de carte/ întâlniri cu scriitorii – 11 evenimente**

- ✓ Lansarea publicațiilor de teorie literară: „Imagologia literară” al autoarei Elizaveta Iovu și „Opera literară ca dialog și relație” în prezența autorilor și al coordonatorului dr. hab. Aliona Grati (martie).
- ✓ Prezentarea romanului „Măștile lui Brejnev” de Nicolae Spătaru și discuții cu autorul (aprilie).
- ✓ Întâlnirea cu scriitoarea pentru copii Miroslava Metleeva (mai).
- ✓ Întâlnirea cu scriitoarea pentru copii Irina Nechit și prezentarea cărții „Trei zile cu Zuza”, în cadrul campaniei naționale „Să citim împreună”(mai).
- ✓ Lansare de carte „Prin hățșurile emigrației” cu autoarea Valentina Varvara Corcodel (mai).
- ✓ Întâlnirea cu scriitorul Titus Știrbu în cadrul programului de vacanță (iulie).
- ✓ Întâlnirea cu scriitorul Ion Anton în cadrul programului de vacanță (iulie).
- ✓ Lansarea volumului „6 ani de cămăși tradiționale cusute în Șezătoarea Basarabiei”.
- ✓ Lansare de carte „Marele Nanu” cu autorul Ion Anton, în prezența descendenților familiei Dicescu din București.
- ✓ Întâlnirea elevilor cu scriitorul Nicolae Spătaru (septembrie).
- ✓ Lansarea volumului de poezii „Voinova – sat de povești” de Eudochia Bobea.

- Cenaclul poetic „Dor din carte”. În acest an biblioteca a organizat 6 ședințe ale cenaclului dedicate marilor poeți ai neamului.
- În fiecare an în luna ianuarie Biblioteca Publică Raională „M.Sadoveanu” organizează recital de poezie către Sărbătoarea Națională „Ziua comemorării lui Mihai Eminescu”. Și în anul 2022, 35 de utilizatori ai bibliotecii l-au comemorat pe geniul literaturii române în cadrul activității cu genericul „Azi suntem Mihai Eminescu”.
- Lecturi în voce tare cu actorul Veceslav Mereuță, Artist Emerit din Republica Moldova și Nadejda Pădure, director BPR,„M.Sadoveanu” , la Centrul AE „Neoumanist”. Beneficiarii centrului au ascultat lecturi din cartea lui Nicolae Dabija „Temă pentru acasă”, povestiri de Ion Druță și Nicolae Dabija.
- Concursul literar „La izvoarele înțelepciunii” 2022, ediția a XXXII- a, etapa raională dedicat scriitorului Nicolae Dabija. Învingătorii concursului:
 - Locul I – Dorina Lungu, LT Zubrești.
 - Locul II – M.Vieru, Gimnaziul Codreanca și M.Staver, LT „Universul” Scoreni.
 - Locul III – M.Sandu, Gimnaziul Bucovăț, L.Vacaru, LT,„Al. Russo” Cojușna E.Mamaliga, LT,„Ion Inculeț” Vorniceni.
- Săptămâna Memoriei Holocaustului. Oră de memorie – „Holocaustul – cicatricea istoriei”; „Holocaustul în Basarabia și Transnistria”. Utilizatorii bibliotecii au aflat despre cel mai mare masacru din istorie – exterminarea a șase milioane de oameni în cel de-al Doilea Război Mondial.
- Oră de memorie către Ziua Națională a Comemorării Victimelor Staliniste în Moldova - utilizatorii bibliotecii au aflat despre represiile staliniste, despre băștinașii noștri deportați, despre cărțile la tema dată aflate în colecția bibliotecii.
- Clubul de artă și lectură „BiblioArt”, dedicat lui Michelangelo Buonarroti – un geniu al Renașterii italiene. Elevii clasei de pictură, profesoară Rodica Diaconu, au făcut cunoștință cu cele mai renumite picturi, istoria creării și importanța lor în arta universală.
- O discuție interesantă a romanului „Invitație la vals” de M. Drumeș, am avut-o cu un grup de eleve de la LT „M.Eminescu”.
- Zilele Europene ale Patrimoniului (13-25 septembrie) cu genericul „Patrimoniul durabil”. Biblioteca a participat la evenimentul organizat de Consiliul Raional Strășeni la Casa Raională Cultură cu expoziția de carte „Patrimoniul cultural scris - componentă majoră a demnității naționale”. Expoziția a fost prezentată pentru 50 de elevi de la liceele din oraș.

- Campania „Pentru o societate fără violență”. Proiectul susținut de UNWomen și UNFPA cu privire la prevenirea și combaterea în bază de gen. „Parteneriat de la începutul relației – consiliere de cuplu” la care au fost încadrate 10 primării, 10 parohii și 4 bibliotecari din raionul Strășeni menite să ofere suport tinerilor care intenționează sau au creat o familie nouă. S-au desfășurat 6 sesiuni de instruire cu tema: „Prevenirea violenței în bază de gen pentru cuplurile din comunitate”, „Practica consilierii premaritale și consilierii spirituale – modalitate de prevenire a violenței în familie”. Elevi din liceele din oraș au participat la 3 sesiuni de instruire „Egalitatea de gen” în cadrul proiectului „Tinerii și tinerele pentru egalitate și nediscriminare” inițiat de Institutum Virtutes Civilis, în cadrul proiectului regional „UE pentru egalitatea de gen: Împreună împotriva stereotipurilor de gen și a violenței pe bază de gen” finanțat de European Union in The Republic of Moldova”.
- Campania „Nocturna Bibliotecilor 2022”. Împreună cu elevii și profesorii Școlii de Arte din Strășeni am organizat o frumoasă seară de muzică dedicată Zilei Internaționale a Muzicii.
- În cadrul Programului Național LecturaCentral, am organizat Concursul declamatorilor, ediția a XXII-a, dedicat Sărbătorii Nașionale „Limba Noastră cea Română”, la care au participat 17 copii de diferite vârste.
- Proiectul de lectură „Promovarea lecturii ca bază pentru cunoaștere și dezvoltare pentru elevi” – clasele liceale. (29 septembrie – 20 octombrie). În fiecare zi de joi am mers la LT „Ion Vatamanu” cu prezentări de carte pe diferite teme actuale de care sunt interesați tinerii: dezvoltare personală, educație financiară, cultură generală, pregătirea de bacalaureat. În rezultat 11 elevi s-au înregistrat la bibliotecă.
- Flash mob „Împreună luptăm împotriva cancerului la sân”. Pe 1 octombrie marcăm Ziua Internațională a Luptei împotriva Cancerului la Sân. Din 2016 biblioteca noastră oferă instruire utilizatoarelor bibliotecii cu privire la prevenția acestei maladii grave. Pe 1 octombrie am organizat un flash- mob, în cadrul căruia am oferit 100 pliante și panglice roz trecătorilor, care simbolizează lupta împotriva cancerului la sân.
- La o cafea cu polițistul. Colectivul bibliotecii a avut un dialog cu doamnele Viorica Jurja și Aliona Șimcic de la Inspectoratul de Poliție Strășeni despre problemele violenței în cadrul acțiunii cu genericul „La o cafea cu polițistul”. Informația primită ne va fi utilă în activitatea noastră de informare a publicului.
- Discuția publică cu Olga Ceaglei, membră a Consiliului de Presă al Republicii Moldova cu genericul „Jurnaliștii au nu numai drepturi, ci și responsabilități” la care au participat

elevii din clasa a XI-a de la LT „M.Eminescu” din Strășeni, care au aflat ce include Codul deontologic al jurnalistului din Republica Moldova.

- Către Ziua mondială a zăpezii utilizatorii bibliotecii au participat la prezentarea bibliografică a cărții „Feeria iernii”.
- De Ziua Internațională a Cititului Împreună în cadrul activității cu genericul „Maratonul cititului în voce”, 57 de utilizatori alături de colegi, dar și împreună cu bibliotecarii au lecturat din colecția de carte a bibliotecii.
- Omagiu poetului Grigore Vieru au adus utilizatorii bibliotecii în cadrul recitalului de poezie cu genericul „Înălța-mi-aș lacrima”, la care au participat 39 de copii.
- De sărbătoarea Sfântului Voievod Ștefan cel Mare al Moldovei, utilizatorii bibliotecii au vizionat un film despre fortărețele ridicate de domnitor sub asediul timpului.
- Pe 14 august biblioteca noastră s-a alăturat evenimentului Ziua Diasporei, care se desfășoară anual în parcul „Ștefan cel Mare” din localitate. La activitățile organizate de bibliotecă în cadrul evenimentului au participat 298 de persoane din localitate și diasporă.
- De Ziua Limbilor Europei, utilizatorii au aflat despre istoria, etimologia, originea limbii pe pământ.
- De Ziua Internațională a Dreptului de a Ști 35 de utilizatori ai bibliotecii au aflat că accesul liber la informație este considerat a fi un drept al fiecăruia.
- Către hramul orașului biblioteca noastră îmbracă straie de sărbătoare, organizând diferite activități despre orașul Strășeni, despre personalitățile marcante din localitate, expoziții cu tematica „Strășeni- vatra mea de dor”.
- La aniversarea patronului spiritual al bibliotecii noastre – Mihail Sadoveanu, 38 de utilizatori ai bibliotecii au aflat mai multe despre creația epică pentru copii a marelui scriitor român, precum au și vizionat filmul „Dumbrava minunată”.
- De Ziua mondială a Artizanatului micii utilizatori ai bibliotecii au făcut cunoștință cu lucrări artizanale din lada bunicii expuse într-o expoziție frumoasă.
- De ziua mondială a salutului utilizatorii bibliotecii noastre au zâmbit și și-au spus „Bună ziua” în diferite limbi.
- Biblioteca a organizat cu utilizatorii medalioane literare și medalioane muzicale dedicate marilor personalități naționale:

Grigore Vieru – poetul patriei, al mamei și al copiilor, (la AE Neoumanist)

Mircea Eliade – personalitate complexă a culturii românești,

Eugen Doga – compozitorul, care culege muzica legată de Dumnezeu,

Gavriil Muzicescu – compozitor, dirijor și pedagog român,

Ion Vatamanu – poet, publicist, doctor în chimie, savant, om politic, deputat în Primul Parlament,

Maria Bieșu – viața mea e un turneu,

Ion Druță- slujitor al sufletului mioritic,

Mihail Sadoveanu – cântărețul pământului țării sale,

Emil Lotean – cel mai bun regizor al secolului XX din cinematografia moldovenească.

- Participare la evenimentele culturale organizate în Strășeni.

La Festivalul Internațional de Poezie și Cântec – Eminesciana 2022, ediția XXXVI-a, biblioteca a participat cu expoziția de carte „Eminescu – cartea noastră de ieri, de azi și de mâine”.

De Ziua Internațională a Tineretului am amenajat expoziția de carte „Izvor de lumină – Cartea” în cadrul evenimentului desfășurat la Casa Raională de Cultură pentru tinerii din Strășeni.

Agenda evenimentelor culturale, educaționale și informative desfășurate în bibliotecile publice teritoriale din raion

Bibliotecile teritoriale din raion au avut în anul 2022 o agendă variată de activități.

- Campania Națională „Citim cu voce tare împreună”

Pe parcursul anului bibliotecile teritoriale s-au așăturat Campaniei „Citim cu voce tare împreună”- o activitate importantă pentru dezvoltarea culturii lecturii. În procesul lecturii cu voce tare, sunt încurajate abilitățile de ascultare, gândire, imaginație.

La biblioteca Onești s-a desfășurat ora de lectură- Citim cu voce tare împreună;

La biblioteca Vorniceni lecturi în voce – Citim pentru a vindeca planeta;

La biblioteca Rassvet – lecturi în voce din cărțile „Amintiri din copilărie”,

„Sarea în bucate”,

„Povești populare pentru mic și mare”;

La biblioteca Voinova - lecturi în aer liber – Citim cu voce tare „Cartea fără povești”.

- Sărbătoarea Națională „Limba Noastră cea Română” și Ziua Independenței

Cu ocazia Sărbătorilor Naționale în biblioteca Vorniceni a avut loc concursul declamatorilor „Limba română este comoara fără cheie”. În bibliotecile din Ghelauza, Micleușeni, Voinova a avut loc recitaluri de poezie și cântece. Biblioteca Cojușna a participat cu un interviu consacrat limbii române și a obținut locul I, pentru cel mai bun interviu. Aceste sărbători au fost prezentate și prin cântece și poezii de utilizatori online. Biblioteca din Scoreni a prezentat spectacolul literar-muzical „Dor de Țară și de Neam”. Biblioteca Vorniceni a prezentat expoziția virtuală „Țara mea de dor - Moldova”.

- Săptămâna Lecturii și a Cărții pentru Copii

A demarat cu activități de informare și prezentare a celor mai valoroase cărți din colecția bibliotecii din Micleușeni, cu lecturi în glas „În lumea poveștilor” la biblioteca Ghelauza.

- Ziua Comemorării Marelui Poet Național Mihai Eminescu

În fiecare an utilizatorii noștri aduc un omagiu Marelui Poet prin recital de poezie, ore de poezie, medalioane literare, sunt interpretate romane pe versurile poetului, dar și au aflat mai multe informații din viața și activitatea poetului – bibliotecile din Dolna, Făgureni, Ghelauza, Onești, Rassvet, Micleușeni, Scoreni, Recea cu titlul:

- ✓ Domnul cel de pasăre măiastră
- ✓ Îl iubesc pe Eminescu
- ✓ Cu dor de Eminescu
- ✓ Eminescu – stea nemuritoare
- ✓ Eminescu – poetul copilăriei noastre

- Poetul - Simbolul Basarabiei – Grigore Vieru este omagiat în fiecare an în toate bibliotecile. La biblioteca Scoreni elevii au participat la un frumos și interesant Medalion literar-muzical „Grigore Vieru - steaua demnității noastre”, unde au răsunat cele mai impresionate versuri și melodii, dar și multe informații din viața și activitatea îndrăgitului scriitor. Poetul a fost omagiat în toate bibliotecile din raion.

- Zilele Ion Creangă

Primele zile din luna martie traditional sunt dedicate scriitorului, care a marcat literatura română cu poznele sale descrise în „Amintiri din copilărie”, care au demarat cu un program de evenimente:

- ✓ Vizionarea poveștilor și lecturi în voce la biblioteca Ghelauza, Onești, Sireți;
- ✓ Matineu literar „Omagiu lui Ion Creangă” la biblioteca Micleușeni;

- ✓ „Un mărtișor pentru Ion Creangă” - biblioteca Scoreni
- ✓ Reviste bibliografice „Viața povestitorului Ion Creangă” la biblioteca Vorniceni;
- ✓ Înscenări teatrale din creația lui Ion Creangă, teatru de păpuși – biblioteca Recea.

- Sărbătoarea Națională „Ziua Comemorării lui Ștefan cel Mare și Sfânt”

În acest an în bibliotecile din raion au fost desfășurate mai multe activități dedicate marelui domnitor, personalitate marcantă a istoriei noastre, om de stat, diplomat și conducător militar.

Copii cu drag au recitat și au cântat, demonstrând că sunt adevărați urmași ai lui Ștefan cel Mare, la biblioteca Făgureni, Ghelauza, Micleușeni, Recea, Vorniceni cu titlul:

- ✓ Noi suntem urmașii lui Ștefan
- ✓ În fața lui s-a închinat istoria
- ✓ S-aprindem câte-o lumânare, căci Sfânt e lângă Dumnezeu, Ștefan cel Mare
- ✓ Ștefan cel Mare - candela nemuririi
- ✓ Ștefan cel Mare ca ziditor al culturii în Moldova

- Ziua Mondială a Mediului Înconjurător

Este marcată, în fiecare an, la 5 iunie. În majoritatea bibliotecilor sunt organizate activități pentru conștientizarea societății privind problemele de mediu și pentru a atrage atenția asupra necesității protejării mediului înconjurător. În programul evenimentelor au fost incluse discuții cu elevii la biblioteca Onești „Un mediu curat-o viață sănătoasă”, la biblioteca Cojușna „Apa-izvorul vieții”, „Omul și mediul înconjurător” cu copii de la grădinița din localitate.

Program de activități la biblioteca Scoreni:

- ✓ „Apa-sursa vieții” – oră de informare,
- ✓ „Fântâna-izvorul Neamului”- concurs,
- ✓ „Poluarea mediului cu deșeuri solide”- masă rotundă,
- ✓ „Pădurea-bogăția noastră” – oră informativă,
- ✓ „Planeta noastră-viitorul nostru” – concurs de postere.

Program de activități la biblioteca Vorniceni:

- ✓ a fost organizată o opă ecologică în aer liber cu copii și au discutat despre natură și protecția mediului;
- ✓ Flash-mob de sensibilizare a sătenilor despre efectele negative ale consumului excesiv și irațional de plastic.

De asemenea, biblioteca Vorniceni, împreună cu biblioteca publică din Scoreni, Lozova, Negrești, Făgureni, Sireți au participat la Campania pentru conștientizare și colectare de deșeuri solide, parte a proiectului „Gestionarea deșeurilor solide cu implicarea activă a comunității”, implimentat de Asociația pentru Valorificarea Deșeurilor. Bibliotecile au organizat activități de informare a utilizatorilor despre impactul negativ al deșeurilor asupra sănătății, despre beneficiile și avantajele reciclării deșeurilor.

- Ziua Mondială a Familiei

Bibliotecile organizează activități în sprijinul familiei. La biblioteca din Ghelauza s-a organizat discuție în grup „O familie unită, o familie fericită”; la biblioteca din Micleușeni copii au recitat poezii și interpretat cântece despre familie; la biblioteca din Scoreni a fost organizat concursul de fotografii „Familia mea citește o carte”. Biblioteca Micleușeni în parteneriat cu Casa Cultură, au desfășurat un concurs „Părinți de nota 10, copii de nota 10” – cinci echipe, cinci părinți și cinci copii în decurs de 2 ore au cântat karaoke, au dansat, au rezolvat rebusuri, au răspuns la întrebări, au participat la întreceri sportive, iar în final a câștigat prietenia, bunăvoința și modestia.

- Ziua Portului Popular

În ultimii ani, în biblioteci se promovează activ costumul național ca valoare patrimonială, ca marcă a identității pentru românii de pretutindeni. Biblioteca din Lupa-Recea și Vorniceni au prezentat expoziții virtuale „Ziua portului popular”, la biblioteca din Recea a fost creat un video despre costumul popular postat pe pagina de Facebook. Utilizatorii bibliotecii publice Micleușeni începând cu vârsta de 2 ani și terminând cu 57 ani, au prezentat costumul popular.

- Nocturna Bibliotecilor 2022

Nocturna Bibliotecii la Scoreni. Activitatea a demarat cu „Lecturi în pijamale”, la care au participat elevii cl. a 3-a, împreună cu învățătoarea Angela Vasilica. Îmbrăcați în pijamale, copiii au lecturat cu mult interes povestea „Iosif cel bun” de Ion Druță, care i-a înduioșat până la lacrimi. Apoi a urmat un Concurs de istețime, unde cei mai isteți au fost răsplătiți cu dulciuri.

Utilizatorii mai mari, din cl.10-a, împreună cu profesoara Olga Iordache, au participat la lecția publică „ Drepturile mele, ce să fac cu ele”, prezentată de V.Malciuc, jurist. La sfârșit cei prezenți au asistat la o lansare de lampioane.

- Ziua Internațională a Copilului

Cu prilejul Zilei Internaționale a Copilului bibliotecile din raion au organizat diverse activități pentru copii. La Făgureni a avut loc un eveniment cu participarea invitaților de la „Regatul distracției Ella-Bella”.

La Ghelauza copii au recitat poezii, au cântat și au desenat pe asfalt. Evenimentul s-a intitulat „Pe pământul mare, un copil e-o floare”. La Cojușna și Scoreni a fost organizate concursuri de desene „Ziua copilăriei, ziua bucuriei”, „Culorile copilăriei” și matineul „Dulce e copilăria”. La Recea – ora de poezie „În grădina copilăriei”. Bibliotecile din Dolna, Micleușeni, Vorniceni au participat la evenimentul din localitate cu expoziții, jocuri, victorine literare.

- Ziua Internațională pentru Comemorarea Victimelor Holocaustului

Acestui eveniment tragic din istoria omenirii bibliotecile din raion i-au dedicat mai multe activități cu scopul de a informa și sensibiliza generația de astăzi despre acest genocid asupra omenirii. Biblioteca Rassvet a organizat cu elevii gimnaziului discuția cărții „Băiatul cu pijamale în dungi” de John Boyne. Biblioteca Scoreni a organizat ora de memorie „Holocaust: istorie și lecție de viață”. În biblioteca Recea copiii au vizionat filmul „Holocaustul – o lecție a trecutului pentru prezent”. Biblioteca Onești a prezentat copiilor revista bibliografică „Holocaust – amintiri dureroase”.

- Ziua Comemorării Victimelor Deportărilor Staliniste

În fiecare localitate din raion se organizează acțiuni de comemorare a victimelor represiunilor staliniste, iar bibliotecile sunt prezente cu expoziții, cu recitaluri de poezie și depuneri de flori la memoriale. În biblioteci au fost comemorați acei băștinași, care au fost duși în „siberii de gheață”, mulți dintre ei nu s-au mai întors la baștină.

La biblioteca Scoreni a avut loc lecția deschisă „Deportările – lacrima neamului”, activitate organizată cu prilejul a 80 de ani de deportări, care a avut loc în noaptea de 12 spre 13 iunie 1941. Publicul prezent, a asistat la o lecție de istorie pe viu, predată și povestită de deportați, de cei care cunosc istoria nu din cărțile scrise. Cu un recital de poezie pe tema deportărilor au venit membrii Clubului de Istorie Locală, organizat de Biblioteca publică. La eveniment au fost prezenți persoane deportate, rude ale deportaților, primarul satului, elevi.

- Ziua Drapelului de Stat. Către această zi biblioteca Micleușeni, cu copiii de la grădiniță au decupat și confecționat stegulețe, au învățat prin joc culorile drapelului și ce simbolizează drapelul. Biblioteca Greblești a organizat un recital de poezie „Ziua Drapelului de Stat”.

- Ziua Internațională a Poeziei

Recitaluri de poezie au avut loc la Biblioteca Făgureni, Ghelauza, Onești, Micleușeni.

- Tradiții și obiceiuri de iarnă

Pentru ca tradițiile populare de iarnă să nu se piardă în negura anilor, bibliotecile organizează activități cu scopul ca tânăra generație să audă și să cunoască despre aceste obiceiuri și tradiții frumoase legate de sărbătorile de iarnă și să transmită mai departe către generațiile care vin. Astfel, biblioteca Făgureni a participat cu un recital de colinde la Festivalul Obiceiurilor și tradițiilor de iarnă „Florile dalbe”, a organizat concursul „Am venit să colindăm”. Spectacole muzical-literare, recital de colinde au avut loc la bibliotecile din Dolna, Ghelauza, Rassvet, Voinova. La biblioteca publică Scoreni a avut loc o frumoasă șezătoare, către Sfântul Andrei, cu genericul „De la lume adunate”.

- Toate bibliotecile din raion participă la Sărbătoarea Hramul satului împreună cu sătenii și diaspora. Biblioteca publică Făgureni a realizat un filmuleț despre satul Făgureni și a realizat harta turistică a satului.

- Ziua ușilor deschise la biblioteca Recea – o ocazie de a prezenta pe larg oportunitățile pe care le propune biblioteca, de a prezenta serviciile bibliotecii și de a atrage un număr mai mare de utilizatori noi.

- Ziua Înțelepciunii la Scoreni. Acest eveniment a scos în evidență valorile cele mai importante: Oamenii satului. Scopul acestei activități a fost ca tânăra generație să știe, să audă și să preia lucruri frumoase din înțelepciunea generațiilor cu mai multe amintiri și experiență. A fost un dialog frumos între generații: persoanele în etate au vorbit cu plăcere despre secretele succeselor și realizărilor lor, iar copiii la rândul lor au prezentat o frumoasă compoziție literar-muzicală.

În cadrul activității au fost organizate mai multe expoziții:

- ✓ Vestimentația tinereții noastre
- ✓ Vestimentația croșetată manual – realizată de meșterul popular Margareta Șendrea
- ✓ Portrete realizate în vopsea acrilică – autor Maria Jalbă, pensionară
- ✓ Lucrări realizate în biser- autor Elena Iordache, profesoară.

7. PROIECTE. PARTENERIATE ȘI COLABORĂRI

În anul 2022 bibliotecile din raion s-au implicat atât în realizarea a diverse proiecte internaționale, naționale și locale, cât și au implementat diverse proiecte la nivel de instituție. Menționăm cele mai de impact proiecte:

- Proiectul raional Festivalul de lectură „Pâine de la iepure și o carte de la Iulian Filip” la care au participat 22 biblioteci din raion;
- Proiectul internațional „Citim Împreună Fără Frontiere” CIFF (BPR „M. Sadoveanu”, Recea);
- Proiect „În drum spre casă” (BPR „M. Sadoveanu”, Roșcani);
- Proiect „Vacanța la bibliotecă” (BPR „M. Sadoveanu”);
- Proiect „Biblioteca stradală” (BPR „M. Sadoveanu”);
- Proiect „Maratonul lecturii” (BPR „M. Sadoveanu”);
- Proiect internațional „Ora să Știm” (Scoreni, Roșcani);
- Proiect Comunitar Cojușna, reprezentat de Vitalie Jereghi – biblioteca a beneficiat de un suport de 1000 lei pentru activități;
- Proiect educațional „Îmi place să citesc” (Voinova);
- Proiect „Parteneriate pentru liderismul femeilor și buna guvernare” (Recea);
- Proiect „Promovarea educației mediatice prin intermediul bibliotecilor” (BPR „M. Sadoveanu”, Recea);
- Proiect „Biblio-R.A.F.T. electoral” (Drăgușeni).

Pe parcursul anului 2022 toate bibliotecile publice teritoriale din raionul Strășeni și-au desfășurat activitatea în parteneriat sau colaborare cu diverse instituții și organizații. Printre actorii comunitari, cu care colaborează bibliotecile noastre se numără școlile, grădinițele, centrele medicale sau medicii de familie, asociații obștești, ONG-uri și alte instituții sau organizații. Numărul total de parteneri, raportat de bibliotecile teritoriale din raion, este 123, din ei 2 parteneri internaționali, cu 22 mai mulți decât în anul 2021.

BPR „M.Sadoveanu” are semnat un acord de parteneriat cu Biblioteca Județeană „Panait Istrati” din Brăila, cu care ne leagă o colaborare fructuoasă începând cu anul 1991. În total BPR „M. Sadoveanu” are semnate 19 acorduri de parteneriat.

De asemenea, în bibliotecile raionului, la realizarea serviciilor de bibliotecă, au activat 33 voluntari cu un număr total de 250 ore de activitate în biblioteci.

8. PROMOVARE ȘI RELAȚII PUBLICE

Pentru promovarea atât a instituțiilor bibliotecare, cât și a activităților desfășurate, bibliotecile din raion au utilizat panourile informative, materialele informative și paginile de facebook.

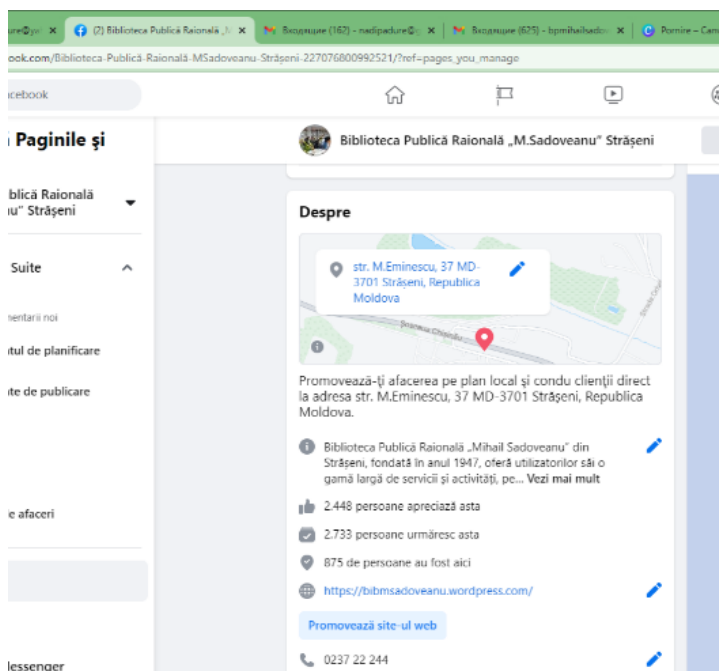
Bibliotecile au utilizat programul Canva pentru elaborarea posterelor, programelor de lucru săptămânale sau lunare, pliantelor și altor materiale informative.

Activitatea a 32 de biblioteci din raion este promovată cu ajutorul paginilor de facebook. BPR „M.Sadoveanu” deține un blog.

Activitatea BPR „M. Sadoveanu” a fost promovată pe pagina de facebook a instituției, pe care o puteți găsi, urmând codul QR de mai jos.

Numărul de urmăritori ai paginii de facebook a BPR „M. Sadoveanu” este de 2733:
BPR „M. Sadoveanu”

Audiența paginii de facebook a BPR „M. Sadoveanu” după vârstă și gen, dar și aria geografică a următorilor poate fi văzută în imaginea de mai jos.

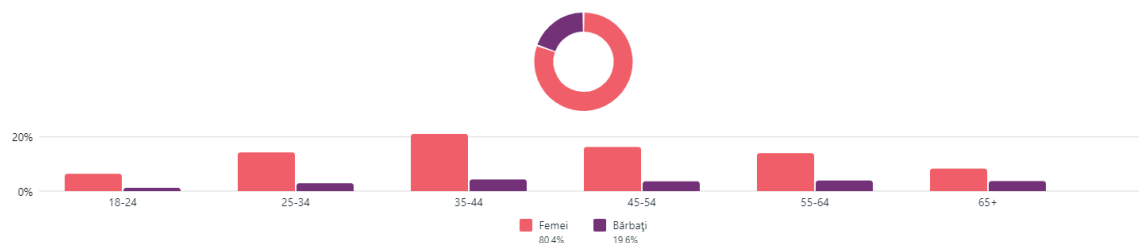
Audiență

Audiența actuală Audiență potențială

Aprecieri ale Paginii de Facebook

2.448

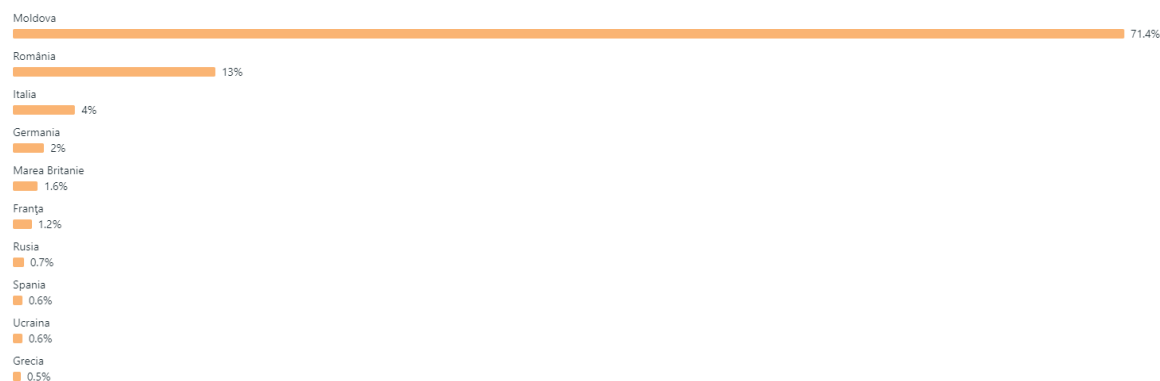
Vârstă și gen

Principalele orașe

Principalele țări

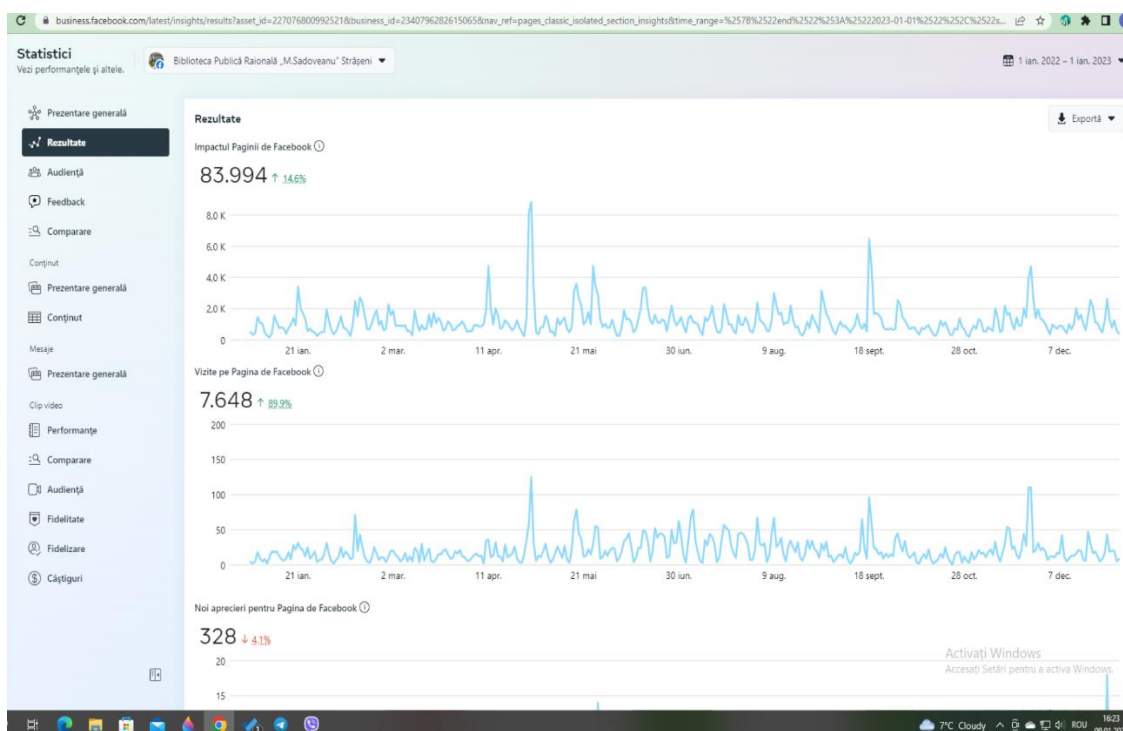
➦ Ia legătura cu persoane noi

Cu cât numărul de persoane care apreciază Pagina ta este mai mare, cu atât este mai simplu pentru alții să descopere marca. Trimite invitații să-ți aprecieze Pagina persoanelor care au reacționat la postările tale de pe Facebook.

[Află mai multe](#)

Trimite invitații

Vizitele pe pagina de facebook și alte date de impact pot fi urmărite în următoare imagine:

Activitatea BPR „M. Sadoveanu” a fost vizibilă și în massmedia națională.

- Despre lansarea romanului cronică „Marele Nanu” de Ion Anton din 10 august 2022: <https://trm.md/ro/cultura/la-biblioteca-din-straseni-a-fost-lansat-romanul-cronica-marele-nanu-sau-stejarul-genealogic-dicescu>
- Despre Maratonul lecturii la BPR „M. Sadoveanu”:
<https://trm.md/ro/regional/maratonul-lecturii-la-straseni>

Despre activitatea cu utilizatorii copii de la BPR „M. Sadoveanu” au fost 4 publicații în săptămânalul „Florile dalbe”, iar despre Festivalul de lectură „Pâine de la iepure și o carte de la Iulian Filip” o publicație în săptămânalul „Literatura și arta”.

9. ACTIVITATE METODOLOGICĂ. DEZVOLTARE PROFESIONALĂ

Una dintre cele mai importante atribuții ale BPR ”M. Sadoveanu” este de coordonare metodologică și dezvoltare profesională a bibliotecilor publice de pe raza raionului. Astfel, activitatea Serviciului Asistență Metodologică pe parcursul anului 2022 a fost orientată spre realizarea formării profesionale atât a personalului de specialitate din Biblioteca Publică Raională ”M. Sadoveanu”, cât și a celor din raion. De menționat, în anul 2021 au beneficiat de formare continuă și bibliotecarii din bibliotecile școlare.

BPR „M. Sadoveanu” este centrul metodic care asigură instruirea continuă a bibliotecarilor din raion.

Tabelul 15

Anul	Numărul de ore academice de instruire	Numărul de bibliotecari instruiți	Numărul de ore de instruire per bibliotecar
2022	1215	15	81
2021	448	18	24
2020	586	15	39
2019	501	16	31
2018	357	17	21
Total	3107	81	39

Au fost discutate și analizate diverse subiecte de interes pentru bibliotecari:

- Bilanțul activității bibliotecilor publice din raion în anul 2021 și reperatele anului 2022
- Programul Național LecturaCentral
- Agenda ONU 2030 și Obiectivele de Dezvoltare Durabilă
- Accesul Deschis – resursă de informare pentru bibliotecari și utilizatori
- Implementarea Conceptului Biblioteca Verde
- Instruirea bibliotecarilor care susțin atestarea pentru obținerea sau confirmarea categoriei de calificare

- Raportarea ORT și 6-c
- Indicatorii statistici, de performanță și de impact
- Planificarea activității de bibliotecă pentru anul 2023 și altele
- Activitatea bibliotecilor cu persoanele refugite din zonă războiului din Ucraina etc.

Cu personalul BPR "M. Sadoveanu" au fost organizate 32 de ședințe de planificare săptămânală. Scopul întrunirilor de specialitate cu bibliotecarii a fost dezvoltarea competențelor și abilităților profesionale, formarea unui personal competent, profesionist.

10. ACTIVITATE ȘTIINȚIFICĂ, SOCIOLOGICĂ ȘI EDITORIALĂ

Toate bibliotecile din raion au realizat Cercetarea statistică anuală „Activitatea bibliotecilor” nr.6-C.

BPR „M. Sadoveanu” a efectuat următoarele studii și cercetări:

- I. Cercetarea statistică a activității bibliotecilor teritoriale din raionul Strășeni în anul 2022;
- II. Analiza activității BPR „M.Sadoveanu” în anul 2022;
- III. Analiza activității bibliotecilor teritoriale din raionul Strășeni în anul 2022;
- IV. Cercetarea biblioteconomică a resurselor informaționale, a utilizatorilor și serviciilor, a bugeului și resurselor atrase.
- V. Elaborarea indicatorilor de performanță pentru anul 2022;
- VI. Elaborarea indicatorilor de impact ale serviciilor bibliotecii în anul 2022;
- VII. Cercetarea bibliografică despre personalitățile strășenene pentru completarea ediției a doua, revăzute a lucrării bibliografice „Personalitățile raionului Strășeni”
- VIII. A fost efectuat un studiu al necesităților membrilor comunității pentru implementarea de servicii.
- IX. A fost realizat studiul necesităților de formare continuă a personalului de bibliotecă din raionul Strășeni.

Dezvoltarea formării continue în bibliotecile publice teritoriale din raionul Strășeni:

Studiu de caz

Perfecționarea pregătirii personalului biblioteconomic se realizează prin forme și programe, precum și în funcție de necesitățile și de interesele de perfecționare ale bibliotecarilor.

Pentru realizarea cercetării au fost folosite mai multe metode. Metoda care integrează formularea ipotezelor și concluziilor recomandate este tehnica chestionarului.

În vederea aprecierii indicelui curent al pregătirii profesionale a personalului de bibliotecă a fost realizat un chestionar care urmează a elucida nivelul actual al pregătirii profesionale al bibliotecarilor din bibliotecile publice teritoriale din raionul Strășeni. Eșantionarea a fost făcută în așa manieră, încât, prin intermediul acestui studiu modest, s-au obținut totuși unele concluzii și recomandări de importanță majoră. Pentru ca cercetarea selectivă să fie eficientă, eșantionul trebuie să posede o calitate esențială numită reprezentativitate, care constă în capacitatea lui de a reproduce cât mai fidel structurile și caracteristicile populației din care este extras.

În cazul acestei cercetări este vorba despre bibliotecari și directori ai bibliotecilor publice teritoriale din raionul Strășeni, în număr de 21 cu diferite categorii de vârstă cuprinse între 25 și peste 50 ani, ocupând aceleași funcții (directori, bibliotecari și bibliotecari principali), dar cu

studii diferite. Cercetarea a fost efectuată pe data de 27.12.2022. Chestionarele au fost returnate 21 la număr din 21 repartizate.

Chestionarul adresat personalului din bibliotecile publice teritoriale din raionul Strășeni încearcă să evalueze calitatea nivelului actual al pregătirii lor profesionale, precum și direcțiile de activitate profesională vizate prin cursurile de formare pe care le-au urmat sau intenționează să le urmeze dorind să dobândească cunoștințe noi sau să se dezvolte. În urma analizei rezultatelor chestionarului s-a reușit formarea unei imagini asupra situației existente privind formarea continuă a personalului de bibliotecă din raionul Strășeni, precum și a măsurilor ce urmează a fi întreprinse în vederea ameliorării situației la acest capitol.

În dependență de vârsta respondenților care au îndeplinit chestionarele se conturează un segment de la 25 ani până peste 50 ani, 72% din personalul din bibliotecile publice teritoriale din raion are peste 50 de ani, toți chestionarii de gen feminin, din mediul de rezidență rural. În domeniul formării continue există de asemenea discrepanțe semnificative pentru bibliotecarii din mediul rural și cel urban. În cazul nostru, gradul de acoperire pentru categoriile de vârstă a fost un număr de 16 persoane în mediul rural față de 5 persoane în urban. Figura 1 privind vârsta respondenților ilustrează următoarele rezultate.

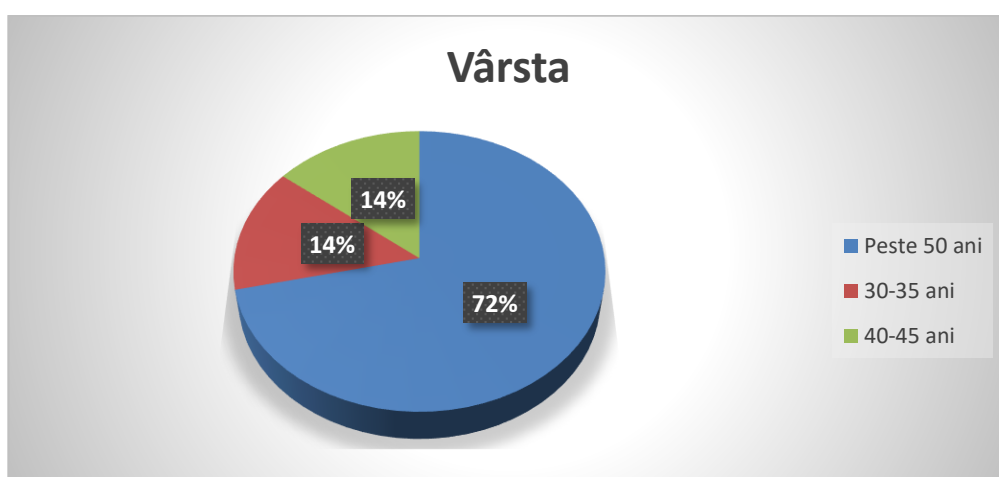

Figura 1. Vârsta respondenților

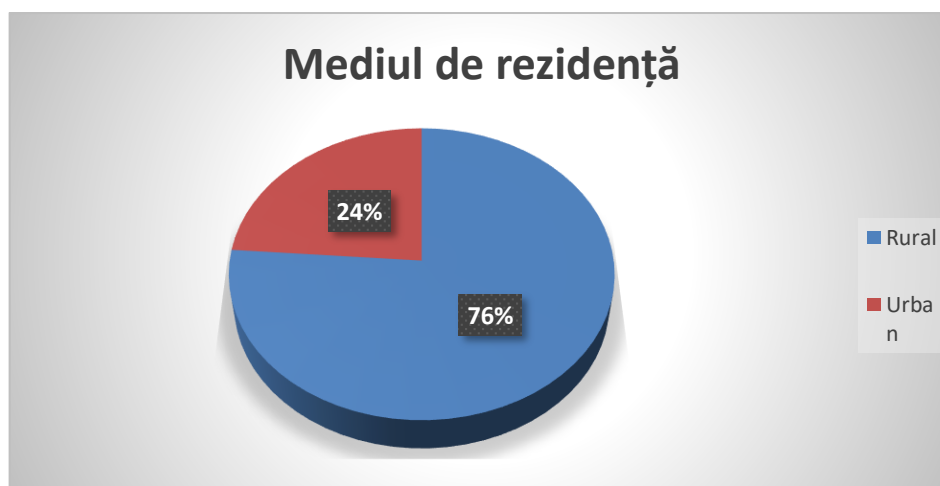

Figura 2. Mediul de rezidență

Printre bibliotecari tot mai des este vehiculată ideea că „un bibliotecar este un puternic motor de căutare cu inima”[2]. În era internetului, bibliotecarul care nu cunoaște tehnologiile și nu se simte confortabil în spațiul virtual, nu se mai poate considera un bibliotecar bun, pentru că acestea au devenit instrumente primare de lucru. Astfel la întrebarea facilități de comunicare, respondenții au răspuns unanim că toți au adrese de e-mail (vezi Figura 3.). Acest fapt se datorează faptului că bibliotecile publice teritoriale din raionul Strășeni au făcut parte din marea familie Novateca, ceea ce a contribuit la instruirea bibliotecarilor în domeniul tehnologiilor informaționale.

Facilități TIC în comunicare

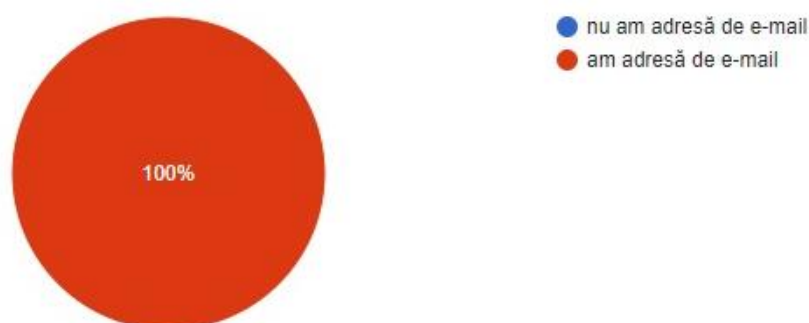

Figura 3. Utilizarea facilităților TIC în comunicare

În urma analizei rezultatelor chestionarelor am constatat că 9 persoane sau 53% din respondenți au o vechime de muncă în bibliotecă de peste 26 de ani. Însă, fluctuația cadrelor

angajate în ultimii 5 ani a cam schimbat lucrurile, deoarece conform studiului din 2014 unde se atestaseră doar 4 persoane cu o vechime de muncă de până la 5 ani în bibliotecă, iar în 2021 se atestau 7 persoane cu aceeași vechime, în prezent avem de asemenea 4 persoane cu aceeași vechime, aceasta denotă faptul că se simte o ușoară întinerire a personalului din bibliotecile publice teritoriale din raion. (Figura 4).

Vechimea în muncă în bibliotecă

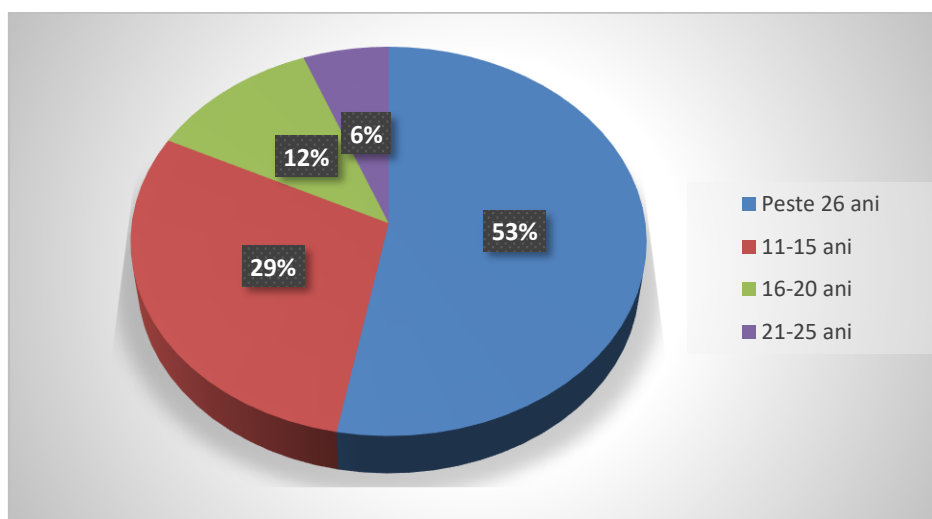

Figura 4. Vechimea în muncă a personalului profesional de bibliotecă din rețea

Cea de-a doua parte a structurii chestionarului s-a referit la încadrarea profesională în cadrul instituției a persoanelor chestionate. Este vorba de postul/funția pe care o deține personalul de bibliotecă din raionul Strășeni. Din rezultatele chestionării am constatat că 38% sunt bibliotecari și tot 38% directori de bibliotecă, deși în 2014 situația era de 94 la sută – directori de bibliotecă, iar 6% bibliotecari. Dar, conform practicilor bibliotecilor locale, toți respondenții sunt delegați de APL-urile locale. Însă în urma adoptării Legii nr. 175 din 19-12-2019 pentru modificarea Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, mulți primari în vederea economisirii resurselor financiare au trecut directorii de bibliotecă în bibliotecari. Aceasta pentru că în multe dintre instituții există câte un singur angajat, înaintați de instituțiile mai sus-numite, rareori specialiști în biblioteconomie, adesea fiind consilieri locali (vezi figura 5).

Post/funcție

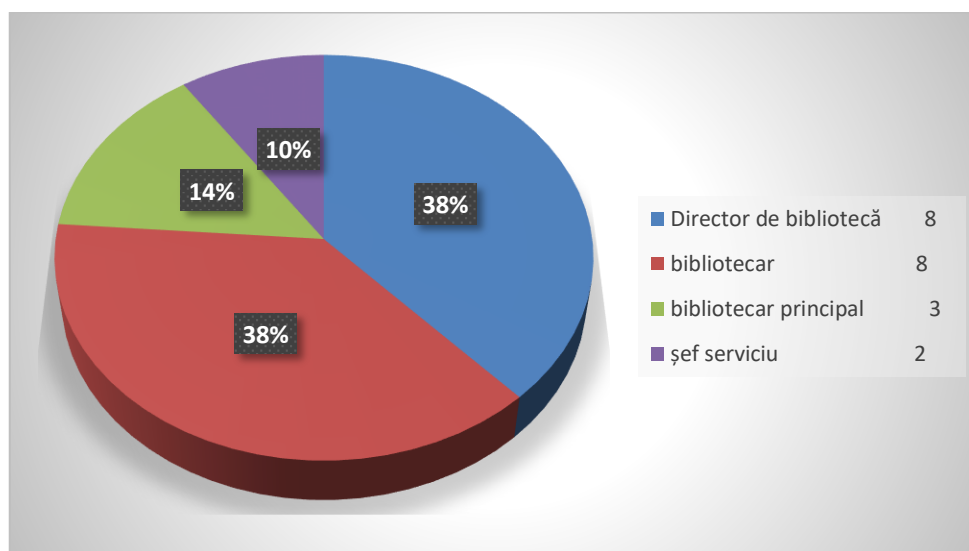

Figura 5. Funcția deținută de personalul profesional de bibliotecă din rețea

În rețeaua de biblioteci publice teritoriale din raionul Strășeni sînt angajați 30 de bibliotecari, dintre care numai 9 directori de bibliotecă. Deoarece avem și sate unde lucrează câte două persoane. În mod explicit, autoritățile ar trebui să susțină în totalitate activitatea bibliotecilor potrivit direcțiilor sale de activitate, precum și a necesităților sale de dezvoltare. În acest sens rezultatele anchetei ne arată că din cei 21 de respondenți, directori de bibliotecă și bibliotecari, 29 % au studii medii de specialitate, față de 40 % în 2014, 14 % au studii medii, față de 24 % în 2014, 33% - studii superioare de specialitate, față de 24 % în 2014 și 24 % studii superioare din alt domeniu, față de 9 % în 2014. Aceasta denotă faptul că se simte o ușoară întinerire a personalului din bibliotecile publice teritoriale din raion. Rezultatele se pot observa în Figura 6.

Pregătirea inițială

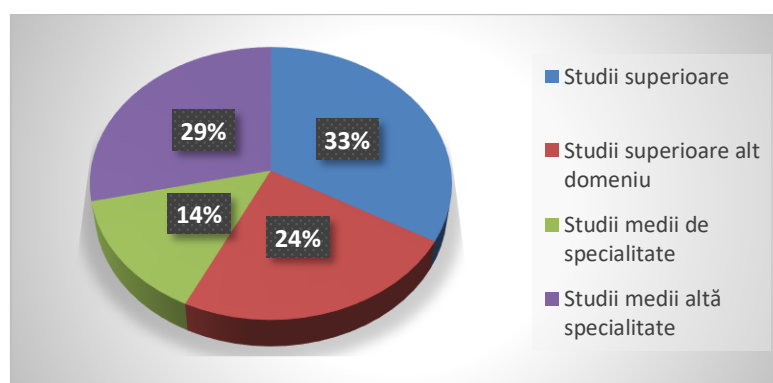

Figura 6. Pregătirea profesională a personalului profesional de bibliotecă din rețea

Cel de-al treilea compartiment al chestionarului este cel mai relevant, deoarece se referă nemijlocit la formarea continuă. În acest sens, datele estimative ale chestionarului ne arată că din cei 21 de bibliotecari chestionați, din bibliotecile publice din raionul Strășeni 11 persoane dețin grade de calificare. Situația statistică ne permite să conchidem asupra necesității procesului de formare continuă a bibliotecarilor, număr impunător de potențiali cursanți pentru inițiere în profesie, 48% din numărul de respondenți sunt nespecialiști în domeniu, aceștia fiind interesați pentru specializări și recalificări, deoarece procesul de obținere și confirmare a gradelor de calificare impune bibliotecarii de a participa la instruirii, în calitate de audient ori în calitate de formator. Cu regret, nu întotdeauna această necesitate este conștientizată de bibliotecari și factorii de decizie locali. Pentru conștientizarea necesității în cauză, sunt necesare unele reorientări în dimensiunea motivației și a motivării bibliotecarilor. Or, biblioteca deseori este asemuită unui mecanism, funcționarea căruia depinde de buna pregătire a fiecărei piulițe. Atunci când oamenii nu vor și/sau nu pot să realizeze obiectivele instituției în care muncesc, adică nu au motivația necesară și pregătirea corespunzătoare, acestea nu vor fi realizate și „mecanismul” va funcționa cu dificultate. Mai multe informații în acest sens se poate observa în Figura 7.

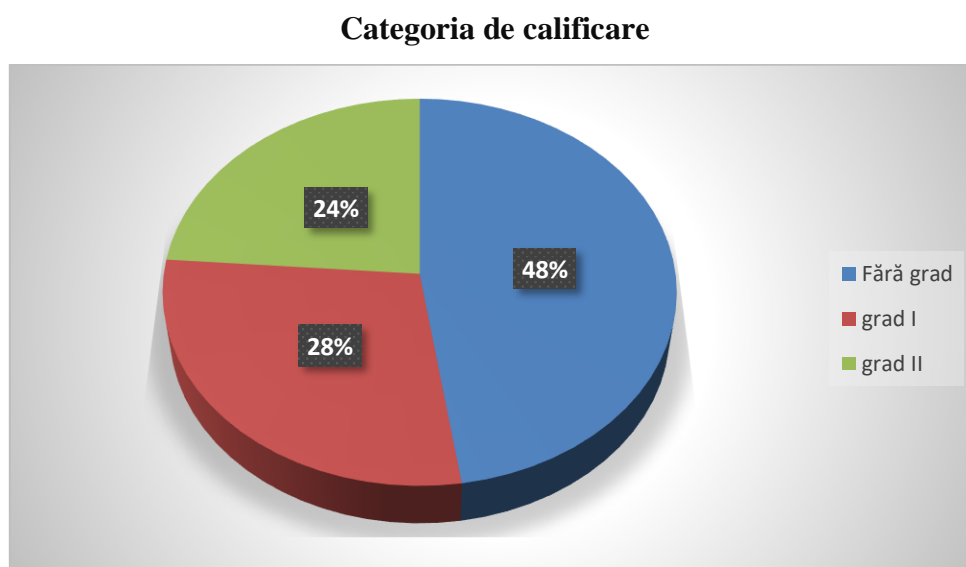

Figura 7. Categoriile de calificare deținute de personalul specializat calificat din rețea

Omul este partea cea mai flexibilă, mai adaptabilă și mai valoroasă din sistemul unei organizații, dar și cea mai vulnerabilă la condițiile ce-i pot afecta performanțele. Biblioteca poate dispune de cele mai bogate fonduri, de cea mai performantă rețea informațională, dar figura principală în bibliotecă rămâne a fi bibliotecarul. Performanțele lui depind direct de condițiile de muncă create. Cu toate că umanizarea muncii este o preocupare a conducerii, insatisfacții la locul

de muncă încă mai persistă. Iată de ce a fost creată și una din întrebările din chestionar cu referire la satisfacția în privința aspectelor locului de muncă. Despre aptitudinile pe care le au bibliotecarii, despre aspectele locului de muncă ilustrează *Tabelul 16*.

Tabelul 16.. Gradul de mulțumire față de locul de muncă

	În foarte mică măsură	În mică măsură	Într-o oarecare măsură	În mare măsură	În foarte mare măsură
Relația cu utilizatorii	0	0	1	14	6
Relația cu colegii	0	0	0	14	7
Accesul la formare continuă	0	0	1	14	6
Stilul managerial	0	0	4	11	6
Dotarea materială a spațiilor	1	3	6	7	4

Formarea continuă a bibliotecarilor din raionul Strășeni este un factor decisiv în sporirea eficacității activității bibliotecii publice raionale ca centru metodic. Astfel, perfecționarea măiestriei profesionale are loc prin promovarea întrunirilor, seminarelor susținute de comunicări, prezentări informațional-bibliografice, prezentări Power Point. Fiecare acțiune se bazează pe obținerea și dezvoltarea cunoștințelor, competențelor și abilităților privind de activitatea de bibliotecă și nu numai. Cu toate acestea, potrivit figura 8 - 5 % din bibliotecari au participat în ultimii 5 ani la 3; 4 programe de formare, 48 % - la 1; 2 programe de formare, 5 % - la 5;6 programe de formare și 14% la peste 6 de astfel de acțiuni. Uimitor este faptul că 28% din bibliotecari au răspuns că nu au participat la nici un program de formare. Acest răspuns ne face să credem că nu toți au înțeles ce se are în vedere prin sintagma program de formare.

**În câte programe de formare continuă
ați fost implicat ca beneficiar/cursant în ultimii 5 ani**

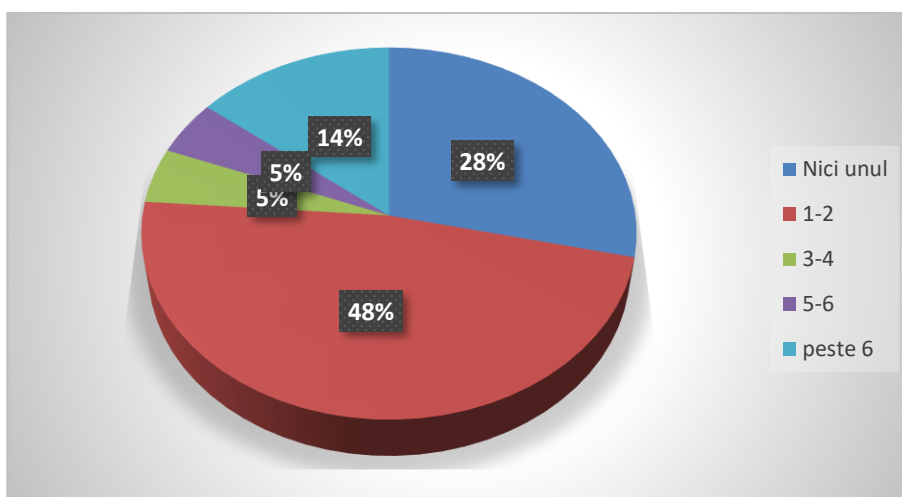

Figura 8. Participarea la programele de formare continuă

Dacă acum cincisprezece ani meseria de bibliotecar era prestigios solicitată, în prezent bibliotecarul este nevoit să se adapteze la condițiile comunității și să asimileze instrumente și tehnologii informaționale noi, se pare însă că nu întotdeauna pregătirea morală și materială a bibliotecarului îl ajută să țină pasul în contextul acestor provocări. Potrivit datelor statistice, numărul gospodăriilor în care există un calculator cu conectare la internet sunt în continuă creștere, precum și marea majoritate a bibliotecilor publice teritoriale din raionul Străeșni au fost informatizate, datorită aderării la programul național Novateca și a unor primari care au achiziționat câte un calculator sau laptop pentru bibliotecă. Și cu toate acestea, bibliotecarii din bibliotecile publice teritoriale din raionul Străeșni rămân a fi intelectuali dinamici și mai iubitori de carte, care se străduiesc să acorde în mod constant timp și resurse pentru pregătirea profesională. Răspunsurile respondenților sunt prezentate în *Figura 9*.

Acordați în mod constant timp și resurse pentru pregătirea profesională

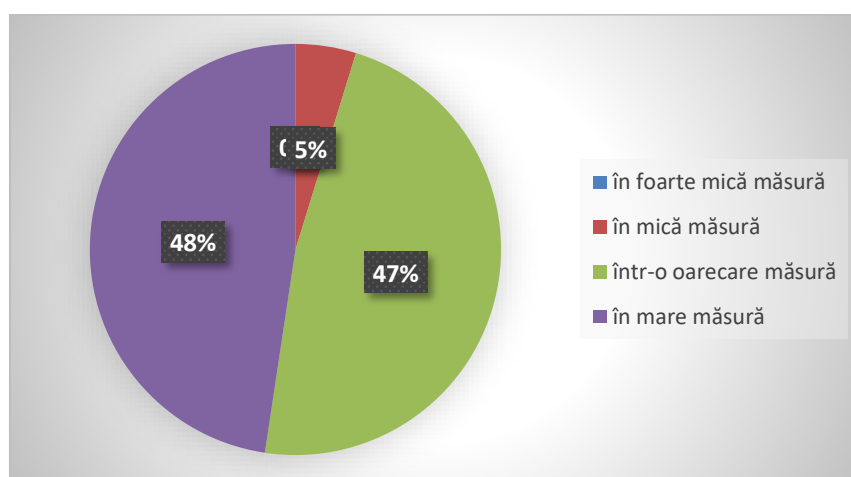

Figura 9.

Compartimentul numărul IV, unul dintre cel mai semnificativ compartiment al chestionarului, deoarece reflectă nemijlocit aprecierea nivelului actual al pregătirii profesionale a bibliotecarilor din raionul Strășeni. Răspunsurile la întrebarea dacă bibliotecarii cred că pregătirea profesională actuală corespunde postului actual sau de perspectivă, s-au reliefat mai multe aspecte. Astfel, aproximativ în mod egal din respondenți 47 % cred că pregătirea lor profesională într-o oarecare măsură corespunde postului, 48 % - în mare măsură, 5% - în mică măsură.

Prelucrarea statistică a datelor ne-a permis să evidențiem că aprecierile „într-o oarecare măsură” și „în mare măsură” constituie o dominantă pentru aprecierea nivelului actual al pregătirii profesionale a bibliotecarilor, recunoscând pregătirea continuă ca principal factor în asigurarea succesului în activitatea profesională. Prin urmare, putem constata că se remarcă un interes și o atenție sporită nivelului de pregătire profesională.

Credeți că pregătirea dvs. profesională actuală corespunde cerințelor postului actual și de perspectivă?

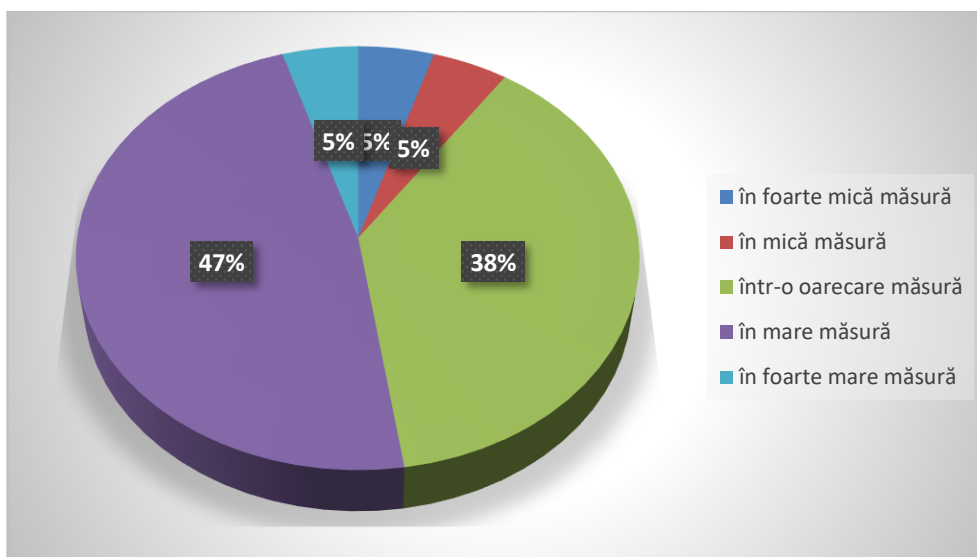

Figura 10.

Referindu-ne la următoarea reprezentare din Figura 11, constatăm că opțiunile exprimate ale bibliotecarilor privind garantarea succesului din urma pregătirilor profesionale sunt satisfăcătoare, ceea ce se conturează ideea că atingerea unor realizări și performanțe profesionale sunt datorate doar pregătirilor de formare continuă a bibliotecarilor.

**În ce măsură credeți că
pregătirea continuă vă asigură
succesul în activitatea profesională
și dezvoltarea unei cariere în biblioteconomie?**

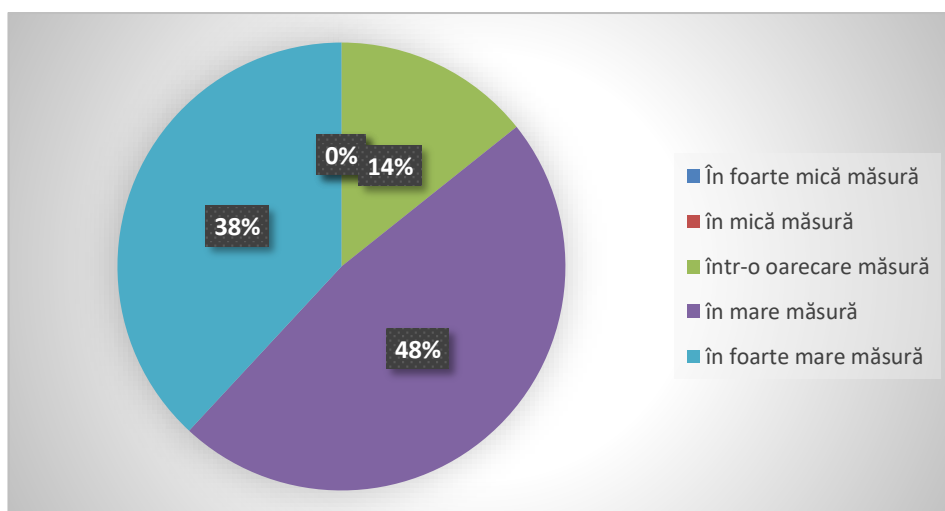

Figura 11. Gradul de sigurare a succesului în activitatea profesională și dezvoltarea unei cariere în biblioteconomie

Se constată că, 86,% dintre bibliotecari consideră că actualizarea pregătirii lor profesionale trebuie făcută „în mare măsură” și în „foarte mare măsură”. Un grad relativ scăzut al aprecierii este atribuit „într-o oarecare măsură” – 14 % și „în mică măsură” – 9,5% (vezi Figura 12).

Aceste date relevă faptul că bibliotecarii conștientizează necesitatea formării profesionale continue.

Actualizarea continuă a pregătirii profesionale

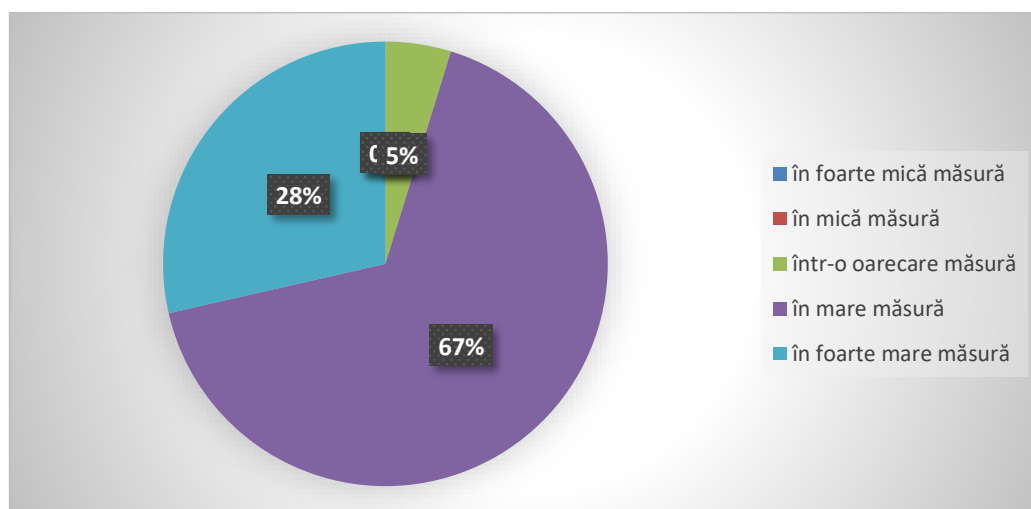

Figura 12.

Următoarea întrebare a avut drept scop elucidarea aspectelor ce țin de formarea și dezvoltarea competențelor, precum și a abilităților în contextul formării lor profesionale. În funcție de domeniul în care profesezi, anumite competențe vor fi întotdeauna mai importante decât altele. Cu toate acestea, există un set de abilități și competențe pe care orice bun profesionist, care aspiră la o carieră de succes, ar trebui să și le însușească. Următorul tabel ilustrează un top al abilităților și competențelor pe care ar vrea bibliotecarii să le îmbunătățească în cadrul activității profesate (vezi *Tabelul 17*).

Tabelul 17. Competențe și abilități necesare perfecționării

Oferirea unor mecanisme de filtrare pentru a face informația mai ușor de înțeles pentru utilizator
Formarea abilităților și competențelor de relaționare cu publicul adult
Formarea abilităților de clasificator și catalogator
Dezvoltarea aptitudinilor de căutare și regăsire a informației în alte baze de date naționale și internaționale
Dezvoltarea competențelor digitale
Formarea abilităților și competențelor manageriale
Specialist în cunoașterea și aplicarea datelor statistice și a indicatorilor de performanță
Abilități de catalogator și clasificator privind catalogarea și clasificarea documentelor
Forme și metode inovative de lucru cu utilizatorii

În urma analizei răspunsurilor, în „tabloul competențelor” s-au evidențiat unele competențe și abilități care sunt poziționate în topul solicitărilor, printre care: formarea abilităților de clasificator și catalogator, ce se referă la procesul de clasificare și catalogare, proces care se află într-un continuu dinamism, din motivul apariției documentelor pe suporturi noi. Prin urmare, se remarcă atenția acordată consolidării competențelor și abilităților manageriale, dezvoltarea competențelor în utilizarea TIC și a calculatorului etc.

Întrucât cerințele societății informației și a cunoașterii condiționează modernizarea și actualizarea permanentă a cunoștințelor și deprinderilor angajaților bibliotecilor. Activitatea de formare a grupului țintă (în cazul eșantionului, sunt directorii și bibliotecarii bibliotecilor din raionul Strășeni), angajează mai multe exigențe, printre care o acțiune de înnoire și perfecționare a practicilor profesionale, stimularea inovației, favorizarea relațiilor cu comunitatea, actualizarea cunoștințelor și competențelor însușite în timpul formării inițiale, reorientarea profesională prin noi competențe formate etc.

Și dacă topul abilităților pe care ar vrea bibliotecarii să le îmbunătățească în cadrul activității profesate sunt competențe și deprinderi cu procedurile de lucru în catalogare, clasificare și indexare coordonată a documentelor, atunci cursurile de formare continuă ar trebui să conțină teme variate din domeniul biblioteconomic specifice fiecărei specializări de

biblioteca: manager, catalogator- clasificator, specialist de rețea (baze de date), etc. Lista subiectelor ce ar trebui să se conțină în cursurile de formare privind specializările bibliotecarilor ilustrează tabelul ce urmează (vezi Tabelul 18).

Tabelul 18. Opinia bibliotecarilor cu privire la tematica cursurilor de formare profesională

Metode și tehnici de cercetare
Regulamente. Cadrul legislativ
Managementul și scrierea proiectelor
Advocacy
Metode și tehnici de conlucrare cu APL
Relaționare interpersonală și de grup
Bazele biblioteconomiei

Privitor la direcțiile de activitate profesională vizate prin cursurile de formare pe care le urmează sau intenționează să le urmeze, 11 bibliotecari în mare măsură doresc să dobândească sau să-și dezvolte cunoștințele despre direcțiile de dezvoltare în domeniul specializării și tot 11 respondenți în mare măsură doresc să obțină cunoștințe de specialitate cum ar fi cele despre noile publicații, resurse, tehnologii, interferențele cu alte domenii.

Relevant în acest sens este tabelul ce urmează (vezi Tabelul 19).

Tabelul 19. Cele mai solicitate domenii de formare (direcții de activitate) profesională ale bibliotecarilor

În domeniul specializării	În foarte mică măsură	În mică măsură	Într-o oarecare măsură	În mare măsură	În foarte mare măsură
Cunoștințe de specialitate actuale cum ar fi cele despre noile publicații, resurse, tehnologii, interferențe cu alte domenii	0	1	6	11	3
Informații despre direcțiile de dezvoltare în domeniul specializării	0	1	5	13	2
Capacitatea de a acționa/realiza/cerceta în domeniul de specialitate	1	1	4	10	2
Capacitatea de a identifica și accesa surse de documentare în domeniul specializării	0	1	6	12	2
Abilitățile de operare pe calculator și de acces la rețelele informaționale de comunicații	0	2	4	13	2
În domeniul cunoștințelor, capacităților și atitudinilor					

necesare activităților de cunoaștere a utilizatorilor					
Capacități de relaționare interpersonală și de grup	0	0	4	11	6
Competențe de formare a utilizatorilor	0	0	7	13	1
Competențe de studiere a necesităților informaționale ale utilizatorilor	0	0	4	12	5
În domeniul investigării și soluționării problemelor specifice					
Competențe manageriale adecvate diferitelor niveluri de decizie (director, metodist, șef serviciu/oficiu)	1	3	6	9	2
Competențe de conlucrare cu agenții economici, autoritatea publică locală și comunitatea locală	2	1	7	7	4

Manifestul UNESCO pentru bibliotecile publice specifică că „bibliotecarul este un intermediar activ între utilizatori și sursele de informare. Educația profesională continuă a bibliotecarului este indispensabilă pentru asigurarea celor mai bune servicii de bibliotecă” [3].

Prezenta cercetare a studiat și evaluat nivelul formării continue a personalului de bibliotecă din raionul Strășeni prin investigarea opiniei bibliotecarilor privind formarea continuă.

CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

În baza principalelor rezultate și concluzii ale studiului privind formarea continuă a bibliotecarilor, sesizăm unele constatări și propunem următoarele recomandări:

- Formarea profesională continuă a cadrelor bibliotecare din bibliotecile publice trebuie să rămână a fi una din cele mai importante direcții, îndeosebi acum când au loc schimbări spectaculoase în toate domeniile, inclusiv în domeniul tehnologiilor informaționale, care se dezvoltă într-un ritm accelerat;
- În acest sens, Biblioteca Publică Raională „M. Sadoveanu” Strășeni acordă sprijin metodologic bibliotecilor din raion. BPR „M. Sadoveanu” asigură calificarea, perfecționarea personalului prin participarea la cursurile de formare organizate de bibliotecă;

- Prin participarea la cursurile de formare oferite de Centrul Național de Excelență Profesională se va oferi noi posibilități și oportunități pentru a-și menține și dezvolta noi competențe profesionale.

Pentru a face față noilor cerințe înaintate de societatea informației, bibliotecarii din bibliotecile publice teritoriale trebuie să-și actualizeze cunoștințele și deprinderile, utilizând, în acest scop, toate posibilitățile și oportunitățile, participând la cursuri de formare realizate printr-o serie de programe derulate la nivel național, sau prin participarea la diferite forme de învățământ de la distanță, sesiuni și simpozioane pe teme de biblioteconomie și informare documentară.

- Bibliotecarii trebuie permanent motivați și încurajați, iar în acest sens, Biblioteca Publică Raională „M. Sadoveanu” ar trebui să-i stimuleze prin organizarea unor vizite de informare și documentare, schimburi de experiență, deplasări la nivel național și internațional, susținerea privind participarea la atestarea cadrelor bibliotecare cu grade de tipul II, I și superior.
- Bibliotecarii ar trebui să conștientizeze responsabilitatea față de reușita carierei lor profesionale, trebuie să fie cooperanți cu toate instituțiile abilitate în formare continuă, cu colegii de breaslă, cu toate structurile care pot interveni sau contribui la creșterea profesionalismului și actualizării cunoștințelor și abilităților în domeniu.
- Perfecționarea efectivă a personalului aduce atât beneficii colective, cât și individuale, precum un standard mai înalt al performanței muncii, standarde sporite de predare, cercetare și conducere, dezvoltate a abordărilor comune în privința abilităților manageriale, un management efectiv al schimbării, încurajare a spiritului de chipă, motivare sporită și satisfacție la locul de muncă pentru fiecare persoană, toate contribuie la realizarea obiectivelor bibliotecii.
- Schimbarea ar trebui privită ca un lucru interesant - ca un lucru pozitiv.

Pe parcursul anului 2022 BPR „M. Sadoveanu” a participat la conferințe cu comunicări științifice:

1. Participare cu comunicări la conferințe internaționale – 2
2. Participare cu comunicări la conferințe naționale – 2
3. Studierea și Dezvoltarea temei „Biblioteca Verde” și participare la activitatea națională de instruire „Academia tânărului bibliotecar” pentru instruirea tinerilor bibliotecari din republică .

11. RESURSE

Personalul profesional de bibliotecă în bibliotecile teritoriale din raionul Strășeni constituie 52 de persoane.

Tabelul 20

Repartizarea după vârstă

După ani	Total personal profesional	Până la 25 de ani / %	25 – 49 de ani / %	50 – 64 de ani / %	Peste 65 de ani / %
2022	52	4 / 7,7 %	21 / 40,3 %	24 / 46,2 %	3 / 5,8%

Tabelul 21

Personalul care deține categorii de calificare

După ani	Total personal	Categoria superioară / %	Categoria I / %	Categoria II / %
2022	18	2 / 11,1 %	9 / 50 %	7 / 38,9 %

Facilități, dotări, buget și finanțare la BPR „M. Sadoveanu”

Tabelul 22

Anul	Buget total	Cheltuieli pentru achiziția resurselor informaționale	% cheltuieli pentru achiziția resurselor informaționale	Cheltuieli pentru formarea profesională continuă	% cheltuieli pentru formarea profesională continuă
2022	2839900	83400	2,9	0	0
2021	2327768	85000	3,6	4100	0,18
2020	2 081600	92500	4,4	1600	0,08
2019	1 735400	61900	3,5	800	0,05
2018	1 367700	90400	6,6	800	0,06
Total	10352368	413200	4,0	7300	0,07

Buget extins la BPR „M. Sadoveanu”

Tabelul 23

Anul	Buget total	Buget extins						% anual din bugetul extins
		proiecte	donatii	tehnologii	echipament	mobilier	voluntariat	
2022	2839900		49900					1,76
2021	2327768		25443					1,09
2020	2 081600		20400					0,98
2019	1 735400		35300					2,03
2018	1 367700		11200					0,82
Total	10352368		142243					1,4

12. CONCLUZII. PROBLEME ȘI ORIENTĂRI DE PERSPECTIVĂ

Activitatea bibliotecilor teritoriale din raionul Strășeni în anul 2022 a fost orientată spre îndeplinirea misiunii și obiectivelor trasate la început de an. După scăderea mai multor indicatori în anii 2020/2021 din cauza pandemiei de coronavirus, în anul 2022 bibliotecile și-au redresat activitatea.

În același timp, războiul din Ucraina și refugiații ajunși în localitățile raionului au orientat activitatea bibliotecilor în sprijinul persoanelor care au fugit din calea războiului. Suportul bibliotecarilor a fost, de asemenea, important pentru reducerea impactului știrilor false despre război și criza energetică.

Bibliotecile din raion s-au implicat plenar și au oferit suport populației la înregistrarea pentru compensații pentru energiile consumate pe site-ul guvernamental, dând dovadă de multă responsabilitate și competență.

Personalul bibliotecar, care activează în bibliotecile din raion, a participat la activitățile de formare continuă și a obținut noi competențe pentru a face față necesităților publicului.

În același timp, rețeaua se confruntă cu unele probleme. Biblioteca Rădeni nu activează de 3 ani. Biblioteca din Căpriană nu activează din luna septembrie 2021. Biblioteca Țigănești este închisă de 2 ani.

În multe biblioteci pe parcursul iernii încălzirea spațiilor este insuficientă, ceea ce creează incomodități în activitatea bibliotecilor.

Deși cheltuielile total în anul 2022 au crescut, acest fapt se întâmplă doar la compartimentul salarizare. Cheltuielile pentru personal constituie 83 % din cheltuielile total.

13. REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

1. Programul de activitate al BPR „M.Sadoveanu” pentru anul 2022.
2. Raportul de activitate privind activitatea bibliotecilor publice din raionul Strășeni în anul 2021.
3. Raportul de activitate privind activitatea bibliotecilor publice din raionul Strășeni în anul 2012.
4. Resursele din Acces Deschis: IBN, Moldavica, Legis.md

Anexa 1

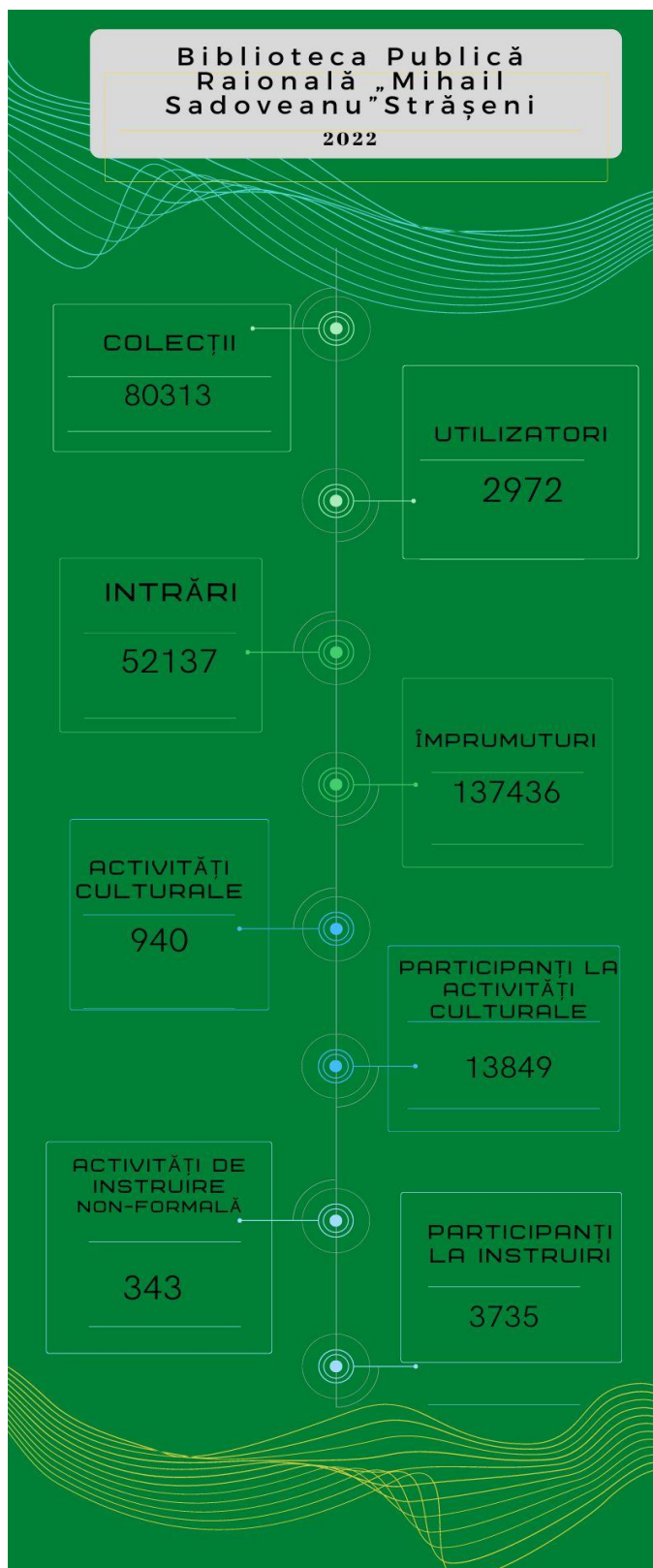
Indicatorii de performanță pentru anul 2022

Rețeaua de bibliotecile publice teritoriale din raionul Strășeni

Indicatorii	2018	2019	2020	2021	2022
I. Contextul bibliotecii					
Cheltuieli total	3431721	4398752	5095565	5732274	6453997
Populația țintă	88456	82675	82600	82600	65996
1. Cheltuieli total					
a) Per capita	38,8	53,2	61,6	69,4	97,8
2. Cheltuieli pentru achiziții	205077	166844	231563	246094	227616
a) Per capita	2,3	2,0	2,8	2,98	3,45
b) Per utilizator	12,6	11,5	20,6	18,75	17,7
II. Personalul bibliotecii					
4. Personal (inclusiv, tehnic)	66	64,5	62,25	62	60
a) La 1.000 de locuitori	0,7	0,7	0,75	0,75	0,9
b) % personalului de specialitate	71	79,8	78,3	73,8	73,8
5. Cheltuieli pentru personal	2389068	3448442	4081288	4310469	5332290
a) Per capita	27,0	41,7	49,4	52,18	80,8
b) % cheltuielilor pentru personal	69,6	78,3	80,1	75,2	82,6
III. Spațiul bibliotecii; ore de funcționare					
6. Spațiul bibliotecii	3331 m.p.	3341 m.p.	3431 m.p.	3462 m.p.	3472 m.p.
a) Per capita	0,03	0,04	0,04	0,04	0,05
b) Per utilizator	0,2	0,2	0,3	0,2	0,27
7. Timp mediu de funcționare pe săptămână	36,3	34,0	34,0	33,9	34,0
IV. Serviciile pentru public; Utilizatorii					
8. Utilizatorii activi	16239	14536	11206	13122	12890

a) Utilizatori activi ca % din populație	18,3	17,6	13,6	15,9	19,5
9. Cost per utilizator activ	211,3	302,6	454,7	436,8	500,7
V. Utilizarea bibliotecii					
10. Intrări la bibliotecă	210545	174451	94540	123887	153322
a) Per capita	2,4	2,1	1,1	1,5	2,3
b) Per utilizator activ	13,0	12,0	8,4	9,4	11,9
c) Persoane intrate zilnic în bibliotecă	859	712	484	493	608
11. Cost per intrare la bibliotecă	16,3	25,2	53,9	46,2	42,1
12. Documentele bibliotecii					
a) Colecții	300487	287324	278527	273719	270119
13. Exemplare în stoc					
a) Per capita	3,4	3,4	3,4	3,3	4,1
b) Per utilizator	18,5	19,7	24,8	20,8	21
14. Exemplare adăugate stocului	6214	5201	5534	5888	5779
a) Per capita	0,07	0,06	0,06	0,07	0,08
b) Per utilizator	0,38	0,35	0,5	0,4	0,45
15. Rata de înnoire a stocului	48 ani	55 ani	50 ani	46 ani	46 ani
VI. Împrumutul documentelor					
16. Documente împrumutate	309220	330440	171324	264587	298996
a) Per capita	3,5	4,0	2,1	3,2	4,5
b) Per utilizator activ	19,0	22,7	15,2	20,1	23,2
17. Rulajul colecției	1,0	1,15	0,6	0,96	1,1
18. Cost per împrumut	9,3	13,3	29,7	21,6	21,6

Activitatea BPR „M. Sadoveanu” în anul 2022 în cifre

**25
ani**

**Biblioteca de carte
românească „Brăila”**

2022

**Colecția de
documente - 15417
unități materiale**

UTILIZATORI - 862

adulți - 251

copii - 611

**VIZITE LA BIBLIOTECĂ
- 11091**

adulți - 4470

copii - 6621

**ÎMPRUMUT LA
DOMICILIU-**

16389 DE PUBLICAȚII

ADULȚI - 6322

COPII - 10067

ANALIZE DE IMPACT ALE SERVICIILOR BPR „M.SADOVEANU”

Impactul serviciului „Clubul de franceză”

În anul 2022 serviciul a avut 23 de activități de durată unei ore cu 39 participanți. Clubul de franceză este destinat tuturor celor care doresc să-și îmbunătățească abilitățile de comunicare în limba franceză. Ca și comparație, pentru estimarea costului unei ore, au fost luate cursurile de franceză particulare, care costă minim 100 lei o oră.

$$39 \text{ participări} \times 100 \text{ lei} = 3900 \text{ lei}$$

Astfel, serviciului „Clubul de franceză” a adus un beneficiu utilizatorilor participanți de 3900 lei.

Utilizatoarea Lavinia Ț., elevă, a participat la 14 ore de franceză. Părinții Laviniei au economisit o sumă de 1400 lei pentru cursul de franceză livrat gratuit la bibliotecă.

$$14 \text{ ore} \times 100 \text{ lei} = 1400 \text{ lei}$$

Impactul serviciului „Vacanța la bibliotecă”

În anul 2022 au avut loc 88 de activități cu durată de 4 ore la care au fost înregistrate 876 de participări ale utilizatorilor de diferite vârste. Ca și comparație, pentru estimarea costului unei ore de vacanță la bibliotecă, a fost luat un bilet la tabăra „Perlele Nistrului” pentru anul 2022, care a costat 3200 lei.

$$3200 \text{ lei pentru } 10 \text{ zile}/240 \text{ ore}$$

$$3200 \text{ lei} : 240 \text{ ore} = 13,3 \text{ lei/ora}$$

Serviciul „Vacanța la bibliotecă” – 43 de zile x 4 ore = 172 ore x 13,3 = **2287** lei/persoană

$$2607 \text{ participări} \times 4 \text{ ore} \times 13,3 \text{ lei/oră} = 138692 \text{ lei}$$

Astfel, serviciul „Vacanța la bibliotecă” a adus un beneficiu părinților copiilor participanți la acest program de **138692 lei**.

Utilizatoarea Cristina C., elevă, a participat la 32 de zile ale programului de vacanță. Părinții Cristinei au economisit o sumă de **1702 lei** pentru odihna copilului gratuită la bibliotecă.

$$32 \text{ zile} \times 4 \text{ ore} \times 13,3 \text{ lei/ora} = 1702 \text{ lei}$$

Frații David și Matei Z., elevi, au participat la activitățile programului de vacanță toate cele 43 zile, în medie câte 6 ore pe zi. Părinții copiilor David și Matei Z. au economisit o sumă de **6862,8 lei** pentru odihna lor gratuită la bibliotecă.

$$43 \text{ zile} \times 6 \text{ ore} \times 13,3 \text{ lei/oră} \times 2 \text{ copii} = 6862,8 \text{ lei}$$

Impactul serviciului „Creative kids”

În anul 2022 serviciul „Creative kids” a avut 83 de ședințe a câte 2 ore academice, la care au fost înregistrate participarea a 1418 de copii. Ca și comparație, pentru estimarea costului unei ore de ocupație la bibliotecă am luat costul studiilor la clasa de desen a Școlii de arte Strășeni.

$$24 \text{ ore/lună} = 330 \text{ lei plata pentru studii}$$

$$1 \text{ oră} = 13,75 \text{ lei}$$

$$1418 \text{ participări} \times 2 \text{ ore} \times 13,75 \text{ lei/oră} = 38995 \text{ lei}$$

$$\text{Cost materiale/ per participant (clei, hârtie, carton etc.)} - 3 \text{ lei.}$$

$$1418 \text{ participări} \times 3 \text{ lei} = 4254 \text{ lei pentru materiale}$$

$$38995 + 4254 = 43249 \text{ lei}$$

Astfel, serviciul „Creative kids” a adus un beneficiu părinților copiilor participanți la acest program de **43249 lei**. De menționat, că mulți dintre copiii participanți la acest serviciu sunt din familii defavorizate.

Utilizatoarea Lenuța M., elevă, a participat la 25 de activități ale serviciului. Părinții Lenuței M. au economisit o sumă de **762,5 lei** pentru instruirea copilului gratuită la bibliotecă.

$$25 \text{ activități} \times 2 \text{ ore} \times 13,75 \text{ lei/ora} + (25 \text{ activități} \times 3 \text{ lei materiale}) = 687,5 \text{ lei} + 75 \text{ lei} = \mathbf{762,5 \text{ lei.}}$$

Creative Kids

*atelier de lectură și
creativitate*

2022

83 ateliere

1418 participanți

**9 participanți
refugiați din Ucraina**

**Partener
Centrul pentru copii
din familii
defavorizate
„Prometeu”**

**Evidența activităților de dezvoltare profesională a bibliotecarilor
din raionul Strășeni pe parcursul anului 2022**

Nr. d/o	Data	Denumirea activității	Tipul activității	Număr partici- panți
1.	04.01.2022	Adăugarea documentelor în catalogul partajat național SIBIMOL	Instruire off-line oferită de Liliana Clima, șef centru coordonare bibliografică al SIBIMOL de la Biblioteca Națională a Republicii Moldova.	2
2.	08.02.2022	Promovarea imaginii bibliotecii cu ajutorul rețelelor.	Atelier de lucru pentru bibliotecarii școlari	25
3.	08.02.2022	Bilanțul activității bibliotecilor publice teritoriale din raion în anul 2021 și reperele anului 2022	Întrunire profesională pe Zoom	35
4.	15.02.2022	„Cadru legal național anticorupție”.	Atelier organizat împreună cu Transparency International din Moldova pentru bibliotecarii teritoriali	40
5.	29.03.2022	Bibliotecarii teritoriali din rețeaua raionului Strășeni au participat astăzi la seminarul „Între acces la informație cu caracter public și protecția datelor cu caracter personal” organizat în parteneriat cu Organizația Neguvernamentală Transparency International Moldova. Informația a fost prezentată de expertul, dr. Sergiu Bozianu.	Seminar pe Meet organizat împreună cu Transparency International din Moldova pentru bibliotecarii teritoriali	32
6.	17.05.2022	Întrunirea raională a bibliotecarilor din	Întrunire raională a bibliotecarilor din	19

		<p>bibliotecile publice teritoriale a avut pe agendă: totalurile topului celor mai buni bibliotecari din raion, discuții profesionale cu privire la activitatea bibliotecilor în anul 2022. Invitată la eveniment a fost doamna Liliana Clima, șef serviciu la Biblioteca Națională a Republicii Moldova, care a oferit o instruire cu privire la utilizarea Catalogului național partajat SIBIMOL</p>	<p>bibliotecile teritoriale din raionul Strășeni, organizată în format off-online</p>	
7.	17.06.2022	<p>Pregătirea pentru organizarea festivalului „Pâine de la iepure”, ed. II; Raportul lunar ORT</p>	<p>Întrunire profesională a bibliotecarilor din bibliotecile teritoriale din raion</p>	22
8.	16.08.2022	<p>Întrunirea raională a bibliotecarilor din bibliotecile publice teritoriale a avut pe agendă: - activitățile pe care le vom organiza în cadrul Festivalului „Pâine de la iepure și o carte de la Iulian Filip”, ediția a II-a, - modificările din Raportul lunar ORT; - Programul Național LecturaCentral</p>	<p>Întrunire raională a bibliotecarilor din bibliotecile teritoriale din raionul Strășeni, organizată în format on-online</p>	24
9.	06.09.2022	<p>Întrunirea raională a bibliotecarilor din bibliotecile publice teritoriale a avut pe agendă: - organizarea Festivalului „Pâine de la iepure și o carte de la Iulian Filip”, ediția a III-a, care se va desfășura pe 18 septembrie la Vorniceni, la Muzeul Vatra Dumeniului.</p>	<p>Întrunire raională a bibliotecarilor din bibliotecile teritoriale din raionul Strășeni, organizată în format on-online</p>	20
10.	18.10.22	<p>Seminar organizat în biblioteca gimnaziului satului Recea</p>	<p>Seminarul instructiv cu bibliotecarii școlari din raionul Strășeni</p>	20
11.	22.11.2022	<p>Atelier pentru bibliotecari „Accesul Deschis la resurse - prioritate profesională a</p>	<p>Întrunire raională a bibliotecarilor din bibliotecile teritoriale din</p>	25

		anului”	raionul Strășeni, organizată în format on- online	
12.	13.12.2022	Întrunirea raională a bibliotecarilor din bibliotecile publice teritoriale a avut pe agendă: programarea activității pentru 2023, raportarea pentru 2022.	Întrunire raională a bibliotecarilor din bibliotecile teritoriale din raionul Strășeni, organizată în format off-line	19
13.	27.12.2022	Întrunirea raională a bibliotecarilor din bibliotecile publice teritoriale a avut pe agendă: programarea activității pentru 2023, raportarea pentru 2022.	Întrunire raională a bibliotecarilor din bibliotecile teritoriale din raionul Strășeni, organizată în format off-line	17